

Møte onsdag den 30. januar 2008 kl. 10

President: Carl I. Hagen

Dagsorden (nr. 45):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Representanten Karita Bekkemellem, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Sak nr. 1

Spørretime

- *muntlig spørretime*
- *ordinær spørretime*

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:01:40]: Statsministeren og Regjeringen har gjennom lang tid skapt forventninger som det er umulig å innfri. Man har skapt forventninger om at så å si alle uløste oppgaver rundt omkring i Kommune-Norge skal innfris nå som man har fått denne rød-grønne regjeringen.

Det som er situasjonen, er at det er veldig lett å komme med den type løfter når andre skal gjøre jobben. Da kan man også skyldte på andre når det går galt.

Faktum er at alle mennesker i dette landet bor i en kommune, og de opplever at det er misforhold mellom dette enorme skrytet som Regjeringen til enhver tid kommer med: Det skal bli fart i eldreomsorgen, i skolen, det skal bli velfylte bassenger. Nå har Regjeringen vært ute og lovet mer penger til kulturformål, mer til rusbehandling og mer til idrett. Det skal bli flere leger i sykehjem, det skal bli økt satsing på rehabilitering, og det skal bli økte sosialhjelpssatser. Til og med vedlikeholdet av kirker og andre kommunale bygninger skal øke. Det er ganske mange oppgaver, som denne Regjeringen lover innfridd på vegne av landets kommuner.

Situasjonen er at de fleste opplever at det går motsatt vei. Nå er flere av Senterpartiets fylkesledere ute og forventer mer penger i forbindelse med revidert budsjett til våren, og det er et gryende ordføreropprør på gang i Arbeiderpartiet. Det vitner om at mange kommunepolitikere begynner å føle uro og ubehag ved den forventningskrisen som skapes i forhold til virkeligheten når det gjelder kom-

muneøkonomien. Da kunne det være interessant å høre statsministeren gi en realistisk vurdering – en realistisk virkelighetsbeskrivelse – i stedet for å gjenta de festtalene han normalt holder når han møter i Stortinget.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:03:56]: Jeg takker for spørsmålet. Jeg hørte på radioen at representanten Jensen var opptatt av at jeg skulle være ydmyk, og jeg lar meg inspirere av det ydmyke spørsmålet til å anstrenge meg for å være så ydmyk jeg bare kan.

Jeg vil starte med å si at man er nødt til å greie å skille mellom to spørsmål. Det ene er hvorvidt det faktisk har skjedd forbedringer, og det andre er hvorvidt det er slik at alt er bra.

Jeg mener veldig klart og tydelig at det er veldig klare forbedringer, mye styrking av kommuneøkonomien, mye som er bedre nå enn for få år siden, da Siv Jensen støttet den daværende regjeringens budsjettpropp gjennom flere år. Men det betyr ikke at alt er bra. Det betyr ikke at vi er i mål på alle områder. Det betyr ikke at det ikke er mye gjort.

Men la meg bare minne om noen områder der vi er i gang med å rette opp og styrke en kommuneøkonomi etter flere år med veldig stram og dårlig kommuneøkonomi. Det ene er de rent faktiske regnskapstallene. Før var det slik at et stort antall kommuner gikk med underskudd. Ca. 140 kommuner var på den såkalte ROBEK-listen – altså satt under statlig tilsyn fordi det var problemer med styringen av økonomien. Det tallet er nå redusert til 42, så det har vært en kraftig reduksjon i antall kommuner som er under statlig tilsyn på grunn av svak økonomi. Og kommunene går samlet sett i overskudd.

Men viktigere enn regnskapstallene er at kommunene er i gang med og er i rute når det gjelder å skaffe 10 000 nye årsverk i eldreomsorgen. De har 25 000 flere barn i barnehage, og man brukte 2,5 milliarder kr mer på skole i 2007 enn i 2006.

Det betyr ikke at vi er i mål, men det betyr at vi er i gang med et formidabelt løft. Det har kommet betydelig mer penger til kommunene fordi vi fikk et nytt flertall og en ny regjering i 2005. Vi har altså satt i gang en snuoperasjon, men vi er ikke i mål, og vi ønsker derfor å fortsette med vår politikk.

Siv Jensen (FrP) [10:06:05]: Jeg skal gjøre spørsmålet veldig enkelt, slik at statsministeren muligens oppfatter det.

Er det realistisk for folk å forvente en bedring, både i eldreomsorgen og i skolen? Kan de forvente fulle bassenger, høyere sosialhjelpssatser, vekst i rusbehandlingen, mer til idrett, mer til kulturformål, sterkere rehabilitering, flere leger i sykehjem, økte midler til vedlikehold av kirker og kommunale bygg?

Dette er samtlige av de løftene som statsministeren og Regjeringen har gitt på vegne av kommunene de siste årene.

Synes statsministeren at det er sammenheng mellom Regjeringens løfter og kommunenes evne til å iverksette disse løftene?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:06:54]: Jeg takker for det enkle spørsmålet og skal anstrenge meg for å svare.

Ja, Regjeringen kommer til å sørge for at vi har en kommuneøkonomi der vi fortsatt kan bygge ut de viktige velferdsordningene. Det betyr at det kommer til å bli mer penger til eldreomsorg – flere hender i eldreomsorgen. Det kommer til å bli flere barnehager. Gjennom bl.a. Kulturløftet kommer vi også til å sørge for at det blir mer penger til kultur. Vi kommer til å sørge for mer penger til idrett, og vi har allerede vist at vi gjør det.

Men igjen: Det er ikke slik at selv om vi sørger for mer penger til et formål, er det nødvendigvis nok penger. Jeg treffer mange ordførere som er glad for at det er blitt mer penger til viktige formål og mer enn da Siv Jensen støttet Bondevik II-regjeringen, men jeg treffer også mange ordførere som ønsker seg enda mer. Jeg tror aldri vi kommer dit hen at ordførerne sier det er nok, vi trenger ikke mer penger. Vi må alltid anstrenge oss både for å skaffe mer penger til kommuneøkonomien og å bruke pengene på en best mulig måte.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Bent Høie.

Bent Høie (H) [10:08:11]: Hvis landets ordførere og kommunestyre kunne saldert sine budsjetter med statsministerens retorikk og arroganse, hadde de ikke vært i den situasjonen som de er i nå, nemlig at kommunene land og strand rundt kutter i sine budsjetter. Faktum er, som direktør Gudbjørgrud i KS sa til Aftenposten nylig, at budsjett-opplegget for 2008 er strammere enn de budsjettene som Erna Solberg la fram. Nasjonalbudsjettet viser helt klart at kommunenes frie inntekter er redusert både i 2007 og 2008.

I en slik situasjon reiser statsministerens statsråder land og strand rundt og lover mer og mer på vegne av kommunene. Som representanten Siv Jensen gikk igjennom, er det lovt mer til idrett, det er lovt mer til rusavhengige, det er lovt mer til sosialhjelpssatser osv., osv. Når vil statsministeren vise lederegenskaper og sette en stopper for at statsrådene lover mer og mer på vegne av kommunene uten at de settes økonomisk i stand til å gjennomføre det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:09:16]: Jeg kommer ikke til å stoppe statsrådene i å love mer, når vi følger opp løftene. Når det gjelder kommuneøkonomien, har vi fulgt opp det vi lovet. Vi har sørget for en kraftig vekst i kommunenes samlede inntekter. Basert på de siste, kvalitetssikre anslagene vi hadde i nasjonalbudsjettet, er det over 20 milliarder kr i økte inntekter på tre år for kommunene. Så vil de tallene hele tiden revideres. Vi får nye anslag både for skatteinntekter og kostnadsvekst, og det vil vi da selvfølgelig ta med oss når vi legger fram kommuneopplegget for neste år. Men at det er en rekordstor vekst i kommunenes inntekter, er det ingen tvil om, og derfor er det også mange Høyre-ordførere som har takket for innsatsen som den rød-grønne regjeringen har sørget for. Vi sørger altså for mer penger til viktige formål, og

vi kommer til å fortsette å gjøre det. Og vi har sagt at vi skal fullfinansiere nye reformer. Når vi f.eks. nå lover flere timer i skolen, følger det penger med til kommunene for flere timer i skolen.

Så er det selvfølgelig mangler. Vi er selvfølgelig ikke der at alt er på plass.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [10:10:23]: Kristelig Folkeparti er glad for den opptrappingen som har vært i kommuneøkonomien og for de økte skatteinntektene, som også har ført til økt velferdsproduksjon i kommunene. Men vi må være enige om at denne opptrappingen har stoppet opp, og vi må ta det på alvor når ordførere fra alle partier i hele Norge sender signaler og beskjeder om at de nå må kutte i lærerstillinger og i hjelpepleierstillinger, i eldreomsorgen osv. Vi må ta dem på alvor og si at vi deler den virkelighetsoppfatningen som de har.

Og så spør de oss: Ja, hva så? Hvis dere er enige med oss i at vi av ulike grunner må kutte stillinger – det er blitt dyrere, det er økte kostnader, det er flere elever i skolen osv. – ja, hva så? Mitt spørsmål til statsministeren blir: Vil han prioritere kommuneøkonomien når en kommer til revidert budsjett?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:11:12]: Først vil jeg erklære meg helt enig med representanten Tørresdal i at vi skal ta ordførerne på alvor. For det er klart det er alvorlig når kommunestyrerepresentanter og ordførere melder til oss at det er trangt, og at de har problemer med å følge opp de målene og ønskene de har. Men det er noe ganske annet enn å dele den virkelighetsbeskrivelsen som jeg føler de tidligere spørsmålsstillerne hadde med en svartmaling og en benekting av at det har vært en innsats. Jeg er også glad for at Tørresdal viste til at det har vært en økning.

Men det er klart at kommunene kommer til å trenge enda mer penger. Derfor vil det også komme et kommuneopplegg til våren som innebærer nye milliarder til kommunene. Hvor mange får vi klargjøre når vi legger fram proposisjonen til våren. Men jeg tror at erfaringen er, når vi nå har økt inntektene med over 20 milliarder kr på tre år, at vi trenger både mer penger og en løpende diskusjon og gjennomgang av hvordan vi bruker pengene. Vi ser f.eks. at mange kommuner gjør det bra på skole selv om de bruker under gjennomsnittet på skole. Så her handler det både om mer penger og om å bruke dem på en god måte.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:12:21]: Fylkeslederne for et av regjeringspartiene sier det sånn i Nationen i dag:

«Det er nå i ferd med å bli et misforhold mellom det regjeringen skryter på seg, og det vi greier å levere.»

Da kan vi altså snakke om, slik denne spørretimen nå viser, en forventningskrise kanskje like mye som en øko-

nomisk krise i kommunene. Den forventningskrisen har på sett og vis gjort jobben vanskeligere for politikerne, fordi de står overfor forventninger som de ikke klarer å innfri, som gjør det vanskeligere å prioritere og forklare det til sine borgere.

En annen side ved den forventningskrisen som det her fortelles om fra regjeringspartiene selv, er etter mitt skjønn at det er blitt et mindre trykk på kostnadsbesparende samarbeidsløsninger, mulige strukturendringer i kommunesektoren og i alle fall effektivisering. Det har vi merket tydelig de siste årene, kanskje i forhold til de forrige fire årene. Vil statsministeren bidra til at det fokuseres mye mer på måten man kan drive kommunene billigere på, og nye samarbeidsløsninger, og kanskje også på frivillige strukturendringer, som jeg tror er nødvendig?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:13:21]: Ja, jeg mener begge deler er viktig. Jeg mener det både er viktig med økte bevilgninger til kommunene og at vi har et permanent trykk på en best mulig drift og organisering av kommunene. Det er faktisk slik at jo mer penger vi ønsker til kommunene, jo viktigere er det at vi hele tiden er opptatt av at de er organisert på en best mulig måte. Det er bare da vi kan forsvare økte bevilgninger.

Men det er ikke Regjeringen som «skryter på seg». Det er Statistisk sentralbyrå som legger fram tall som viser at det er over 7 000 nye årsverk i eldreomsorgen på de årene vi har regjert, og at vi ligger i rute til å nå målet om 10 000. Det er Kostra-tall som forteller oss at det er 25 000 flere barn i barnehage, og det er også Kostra-tall, kommunetall, som forteller oss at mens mange kommuner hadde underskudd og over 100 var på ROBEK-listen, altså under statlig tilsyn, under den forrige regjeringen, er det nå nede i 42. Så det er ikke skryt, det er faktiske tall fra ulike uavhengige etater. Men selv det er ikke bra nok, vi ønsker å gå videre. Derfor trenger vi altså de store pengene til kommunesektoren og ikke til skattelette.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:14:32]: Jeg vil først oppfordre statsministeren til å omgås tallene i forhold til Kommune-Norge på korrekt vis, for hele tiden har Regjeringen referert til tallet 21 milliarder kr, men det er altså faktisk feil. Hvis statsministeren skal fortsette å bruke tall som det, bør han også opplyse om at KS har gjort beregninger av dette som viser at det faktisk ikke er snakk om 21 milliarder kr, men om man tar hensyn til lønns- og prisvekst, er det snakk om kanskje knappe 11 milliarder kr. Det er klart at med en sviktende skatteinngang andre halvår i fjor, og flere kommuner som sannsynligvis kommer på ROBEK-listen i løpet av året, er det mye som er ille rundt omkring i Kommune-Norge. Derfor er det flere blant Regjeringens egne lokalpolitikere som reagerer. I dag i Nationen er senterpartifolk ute og sier at de trenger mer penger i revidert budsjett. Vil statsministeren følge opp det kravet fra egne lokalpolitikere og sørge for mer penger i revidert nasjonalbudsjett?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:41]: Vi kommer til å sørge for mer penger til kommunene i kommu-

neopplegget som vi legger fram til våren. For øvrig er det som er poenget når det gjelder kommunetall, at de hele tiden revideres når vi får nye anslag for skatteinntekter og kostnadsvekst. De tallene som ligger i nasjonalbudsjettet, er de siste kvalitetssikrede tallene. De tar hensyn til kostnadsvekst. Det er realvekst, så etter at lønnsvekst og kostnadsvekst i kommunene er trukket fra, får vi tallet 21 milliarder kr i totale inntekter. Omtrent halvparten av det er frie inntekter, resten er øremerket f.eks. barnehager eller andre formål i kommunesektoren. Men jeg er helt klar over at de tallene vil bli justert kanskje opp og kanskje ned over årene. Uansett er det slik at vi har en vesentlig større innsats i kommunesektoren, og vi har økt innsatsen med mange milliarder utover det som var opplegget fra den forrige regjeringen.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:16:51]: Vi har hatt en levende debatt om skolepolitikk den siste måneden. Vi har nylig gjennomført, og vi gjennomfører fortsatt, en av de største skolereformene når det gjelder innhold – ja faktisk den første på mange år som har fokus på å løfte kunnskapen i klasserommet i hverdagen i skolen. En av de viktige utfordringene når vi vedtar reformer som politikere, er å sørge for at de når ut der de gjennomføres, og etter min mening er kanskje noe av det viktigste vi gjør som politikere, å sørge for at ethvert barn i dette landet har best mulig kunnskapsbasis, best mulig evne til å mestre livet sitt og følge opp videre i et mer komplisert samfunn. Derfor er det vi gjør når det gjelder skole, noe av det viktigste vi gjør, og derfor er møtet mellom lærer og elev, det som skjer i klasserommet, det viktigste området å ha fokus på, for det er der undervisningen skjer, det er der vi faktisk oppnår resultater for det enkelte barn. Derfor har vi vært opptatt av å utfordre Regjeringen på skoleledelse, på gode og mer kvalifiserte lærere og ikke minst på hvordan vi sørger for at denne månedens debatt ikke bare blir én månedens debatt, men at det blir et kontinuerlig læringstrykk, en kontinuerlig fokusering på hvordan vi løfter norsk skole.

I den sammenheng er det viktig at vi lærer av feil, og at vi har de gode eksemplene foran oss. Det krever åpenhet om resultater. Den debatten vi har fått nå, har kommet fordi vi har fått åpenhet om PISA- og PIRLS-resultatene, men i norske kommunestyre og i norske kommuner vil Regjeringen ikke tillate åpenhet på samme måten om disse resultatene. Det er det samme som om PISA- og PIRLS-resultatene kom i lukket konvolutt til Stortinget, og så hadde vi en lukket debatt. Slik er Regjeringens politikk i kommunene. Hvorfor ikke mer åpenhet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:18:58]: Først vil jeg erklære at jeg er enig med representanten Solberg i veldig mye av det hun sier om betydningen av kunnskap og skole, og flere regjeringer har gjennom flere år ønsket å styrke kunnskapsinnholdet i skolen. Det var bakgrunnen for Reform 97, da vi fikk skolestart for 6-åringer, det var bakgrunnen for at daværende statsråd Gudmund Hernes meldte oss på disse ulike internasjonale undersøkelsene,

som f.eks. PISA – jeg husker veldig godt at han begrunnet det med at vi trenger den typen internasjonale sammenligningstall – det var bakgrunnen for at vi i sin tid utvidet lærerutdanningen fra tre til fire år, og det var selvsagt bakgrunnen for at Trond Giske fikk til et lønnsløft for lærerne og bidro til at vi fikk nasjonale leseprøver i skolen i 2000, og også for at vi fikk nedsatt Kvalitetsutvalget, nettopp for å se på hvordan vi kan heve kvaliteten i skolen. Så her er det faktisk bred enighet om at vi trenger å styrke kvaliteten og læringen i skolen.

Så mener jeg vi skal hilse velkommen en litt søkende og en litt åpen debatt om hvordan det best gjøres, for det er ikke alltid entydig sammenheng mellom ressursinnsats og resultater. Derfor må vi lete etter hvorfor noen skoler og noen kommuner greier det bra, mens andre skoler og andre kommuner ikke greier det like bra.

Det er åpenhet om de nasjonale prøvene. De gjøres tilgjengelige for skoleeier, de gjøres tilgjengelige for foreldre, men de gjøres også tilgjengelige for mediene – de er jo underlagt offentlighetsloven, så de avisene som har lyst til å samle sammen og sette opp rangeringer, gjør det. Men det vi har ønsket å unngå, er å legge aktivt til rette for rangering, for det kan lett føre til feil bruk av tallene. Men kommunestyre som ønsker å se tall, kan få gjøre det, og aviser som ringer, får tilgang til tallene.

Erna Solberg (H) [10:20:54]: Det er altså slik at et kommunestyre som ønsker å finne resultatene fra resten av landet for å vurdere de gode resultatene på enkeltskoler andre steder, ikke har noe annet tilgjengelig enn et gjennomsnitt fra en kommune. Statsministeren kan åpenbart ikke være klar over hvilket hemmelighold han har. Det som faktisk er det interessante, er at når vår skoledebatt nå har startet, er det fordi vi har informasjon om at norsk skole ikke når de målene vi ønsker den skal nå. Så kan vi si at historie- og årsaksforklaringen til statsministeren er relativt selektiv og inneholder ganske mange feil, men det er en annen debatt. Det som er spørsmålet, er: Hva skal vi gjøre fremover? Jeg tror at vi er nødt til å få åpne, ærlige debatter som utfordrer hver enkelt skoleledelse, som utfordrer innenfor skolen, på hvordan vi løfter hver enkelt klasse, og vi må vite hvor vi finner de gode eksemplene slik at man kan lære mer av det. Den åpenheten stenger dagens regjering for, fordi det ikke er full åpenhet om skolerresultatene. Det synes jeg statsministeren må endre på.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:21:58]: Det er åpenhet. Kommuner, lærere, skoleeiere får tilgang til data, og aviser som ønsker, kan ringe og får tilgang – rangeringer av skoler har stått i flere aviser jeg har lest. Det myndighetene har sagt, er at vi ikke ønsker å legge til rette for aktiv rangering, fordi resultatene skal brukes i den enkelte skole og den enkelte kommune. Det er også grunnen til at vi har greid å gjennomføre nasjonale prøver på en god måte, uten konflikt, uten stor boikott, slik situasjonen var under den forrige regjeringen.

For øvrig er jeg enig i at det viktige er å se framover. Vi er i gang med mange viktige ting allerede, f.eks. kommer

det flere timer: 5 nye timer og 7 nye skoletimer til høsten, med vekt på bl.a. matematikk og norsk, som er blant de fagene vi sliter mest med her i Norge. Vi jobber nå med å styrke lærerutdanningen, og et av de forslagene vi ser på, er å stille krav når det gjelder hvor mange studiepoeng lærere bør ha på ulike (presidenten avbryter) ...

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Anders Anundsen.

Anders Anundsen (FrP) [10:23:13]: Åpenhet om skolerresultater er viktig for å sikre at en har kvalitetskontroll ved skolene. Jeg synes i grunnen stasministeren svarte ganske godt på representanten Solbergs spørsmål, for det han gjør, er egentlig å ta avstand fra det statsråd Solhjell tidligere har sagt, nemlig at han ikke ønsker at en skal ha åpenhet rundt disse resultatene. Han har tvert imot sagt at de eneste som skal få tilgang til resultatene fra skolene, er skolene selv og de elevene og foreldrene som er knyttet til den enkelte skole. Derfor synes jeg det er en viktig avklaring hvis statsministeren i Stortinget i dag kan fremstå som garantisten for at det skal være åpenhet om alle resultater i forbindelse med nasjonale prøver for dem som ønsker innsyn, også lokale beslutningstakere, media og andre.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:24:10]: Jeg mener at vi skal videreføre den praksisen denne regjeringen med stort hell har etablert, og som gjør at vi har mye mer ro, mye mer gjennomføringskraft når det gjelder nasjonale prøver enn det den forrige regjeringen lyktes med. Da man under den forrige regjeringen hadde nasjonale prøver, ble det boikott, strid og store problemer, og man kunne ikke bruke dem til det de var ment å brukes til, nemlig å styrke kvaliteten i skolen.

Vi har gjennomført nasjonale prøver i tett dialog med elever og lærere. Dermed har vi sikret en offentliggjøring som gjør at man får brukt dem på den enkelte skole og i den enkelte kommune. Men vi har ikke tilrettelagt for rangering, for det var en utfordring og et problem med det forrige systemet. Jeg mener den modellen vi har valgt, er en god modell, og vi ønsker å videreføre den i dialog med lærernes og elevenes organisasjoner.

Det er altså slik at det også i dag er mulig å ringe, bruke offentlighetsloven, og få tilgang til dataene, men vi har ikke lagt til rette for rangering, nettopp for å unngå den striden og de problemene vi hadde sist gang vi hadde nasjonale prøver.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgingsspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:25:17]: Jeg tror det er riktig som statsministeren sier, at offentliggjøringen skjer likevel – og det blir litt forvirrende. Men jeg er litt mer opptatt av resultatene som disse nasjonale prøvene viser. Og da er det riktig som statsministeren sier, at vi har en del dårlige resultater i lesing, skriving og regning. Et land vi ofte sammenligner oss med, er Finland, og nettopp på disse områdene – selv om jeg ikke tror de kommer så godt

ut på alle andre områder – kommer de bra ut. Så er Regjeringens svar, som også statsministeren sa i dag, flere timer med lesing, skriving og regning.

I Finland har elevene 680 timer. I Norge har de 741 timer. Likevel svarer Regjeringen at vi må ha enda flere timer. Da har jeg lyst til å spørre: Vil ikke statsministeren heller gjøre som Kristelig Folkeparti og lærerne ønsker, satse på å få flere lærere inn i timene, sånn at vi kan få mye bedre lese-, skrive- og regneundervisning i de timene vi har?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:26:22]: For det første er jeg veldig enig med representanten Dagrun Eriksen i at det er viktig å se hva vi kan bruke prøvene til, både de nasjonale prøvene og de internasjonale undersøkelsene. Da er det viktig at vi ikke svartmaler situasjonen i norsk skole. Det er mye som er bra i norsk skole. Det er mange barn som lærer mye. Vi er f.eks. spesielt gode i fag som engelsk. Det er mange som også lærer mye norsk og matematikk, selv om det er i de fagene en del, rundt 20 pst., sliter. I tillegg er norsk skole bedre enn andre lands skoler til å utjevne sosial ulikhet, og det er en viktig kvalitet.

Det har, bl.a. i oppfølgingen av Kunnskapsløftet, vært bred enighet om, både i den nåværende og i den forrige regjeringen, at vi bør øke antall timer i en del ferdighetsfag som norsk og matematikk, og det løftet følger Regjeringen opp. I tillegg er det viktig å se på kvaliteten og innholdet i de timene vi har.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:27:21]: Da Venstre satt med skolebyråden i Oslo, innførte man lesetester systematisk. Man testet hvor gode elevene var til å lese, man offentliggjorde resultatene, man gikk inn i de skolene der man hadde dårlig nivå, og så hva man kunne gjøre, man gikk inn i de skolene der man hadde et godt nivå, og så hva man kunne lære av dem som jobbet der. Dette systematiske arbeidet har gjort at man dramatisk har økt leseferdighetene til de elevene som bor i Oslo. Sjøl på de skolene med en stor andel minoritetsspråklige er man kjempedyktige til å vise leseferdigheter. Dette vakte litt motstand i begynnelsen, men nå er alle fornøyd med det.

Statsministeren var i dag veldig opptatt av å vise ydmykhet, så nå skal jeg gi ham en sjanse til å gjøre det. Kan statsministeren innrømme at man har mye å lære av den måten Oslo-skolen her systematisk jobber på, og kanskje litt av måten Venstre ledet skolepolitikken på?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:28:19]: Jeg har mye å lære av mange skoler i mange kommuner, også i Oslo. Derfor har jeg brukt mye tid til å møte skolefolk, og jeg skal bruke ekstra mye tid i år. Jeg har hatt mange samtaler med folk som kjenner Oslo-skolen godt, og jeg er tilhenger av lesetester.

Da Trond Giske var utdanningsminister, ble det innført lesetester nasjonalt i 2000. Det var et uttrykk for at de er-

fariningene vi hadde i de kommunene hvor man hadde lesetester, var gode. Jeg husker ikke akkurat om det var Oslo, men det var det helt sikkert, så da var vi også inspirert av Oslo. Så vi lytter og lærer på en ydmyk og varsom måte.

Presidenten: Ine Marie Eriksen Søreide – til oppfølgingsspørsmål.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [10:29:11]: Regjeringa har lagt seg til en veldig merkelig strategi når det gjelder skoleresultater. Det går ut politisk beskjedt fra Kunnskapsdepartementet om at det skal være hemmelighold om det som er offentlig informasjon. Det er en veldig merkelig måte å operere på. Det gjør definitivt ikke den norske skolen bedre.

I Dagens Næringsliv 22. desember i fjor kunne vi lese at statsministeren ville bruke vinteren til å finne ut hva som skal gjøres med den norske skolen. Avisen skriver videre:

«Han behøver ikke se over grensene, Oslo-skolen har funnet svaret, mener Gudmund Hernes.»

I VG 24. januar i år følger direktøren for Utdanningssetaten i Oslo, Astrid Søgner, opp – også hun er medlem av Arbeiderpartiet og har vært statssekretær for Arbeiderpartiet. Der kan man lese:

«Søgner forklarer at en viktig del av oppskriften er systematisk testing, åpenhet om resultater og krav til skolene. Den før svært sentrale skolepolitikeren i Arbeiderpartiet mener statsministeren er nødt til å kopiere metodene.»

Mitt spørsmål er: Vil statsministeren følge de klare rådene fra sine partifeller?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:30:13]: Først vil jeg bare offentliggjøre følgende: Jeg har mange gode og interessante samtaler både med Gudmund Hernes og med Astrid Søgner om utdanningspolitikk, og har snakket med dem gjennom mange år, også da de hadde ansvar for utdanningspolitikken i Kunnskapsdepartementet. Blant de tingene som vi var enige om da, og fortsatt er enige om, er at vi trenger systematisk testing. Derfor var det Gudmund Hernes, Arbeiderpartiet, som meldte oss på PISA-undersøkelsen og andre internasjonale undersøkelser, bl.a. – eller ikke minst – for å få systematisk testing. Det var Trond Giske som innførte nasjonale leseprøver i 2000 for å få systematisk testing.

Men de nasjonale prøvene holdt jo den forrige regjeringen på å ødelegge, fordi man laget et opplegg som medførte full konfrontasjon med Skole-Norge. Vi har nå gjennomført nasjonale prøver der offentlighetsloven gjelder, der det er mulig å få tilgang til dem. De nasjonale prøvene er jo ikke unntatt offentlighet av hensyn til rikets sikkerhet, men vi har ikke offentliggjort dem på en måte som gjør at det blir en unødvendig provoserende rangering. Man får tilgang til dem i kommuner, skoler, og de aviser som ringer, får også tilgang til tallene. Og det er en løsning (presidenten avbryter) ...

Presidenten: Taletiden er omme. Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Laila Dāvøy (KrF) [10:31:33]: Den sterke økonomiske fokuseringen i sykehussektoren er blitt en belastning for pasientene.

En mann på over 80 år ble utskrevet fra sykehuset få dager etter en omfattende operasjon. Han bad pent om drosje, men måtte ta buss med flere overganger. Begrunnelsen som han fikk, var følgende: Dersom vi skal koste drosje på deg, betyr det at en annen som også har livstruende sykdom, ikke kan bli operert. Slik er regelverket. Sykehuset må betale om en pasient sendes hjem i drosje, ble det sagt.

En annen pasient fikk vite at den sprøyten hun nå skulle få, kostet 12 000 kr. Vi har mange liknende eksempler.

Disse eksemplene viser at den økonomiske tenkningen på mange måter gjennomsyrer hele sykehussystemet i dag. Det viser også at de ansatte er i en meget presset situasjon som nærmest koker over.

Hva synes statsministeren om dette? Viser ikke dette at en total gjennomgang av finansieringssystemet er helt nødvendig?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:32:53]: Jeg mener at det er veldig viktig at vi får fram i offentlighet eksempler på at det norske velferdssamfunnet ikke fungerer. Vi får både i medier, gjennom pasientombudsordningen og på andre måter kjennskap til eksempler – uten at jeg kan gå god for alle, er det i hvert fall for mange eksempler – på at mennesker ikke får den pleie, den omsorg og den behandling i møte med det norske velferdssamfunnet som de har krav på. Det er uakseptabelt uansett hvor mange eksempler vi har på det motsatte, for det er ingen tvil om at det er hundretusener av pasienter som får en utmerket behandling i norske sykehus. Bare i løpet av de tre årene denne regjeringen har sittet, har antall behandlede pasienter økt med 53 000 i forhold til det det var tidligere. Det har aldri jobbet flere og aldri blitt behandlet flere pasienter i norske sykehus enn i dag. Men det er mager trøst for den pasienten som ikke får behandling, at vi setter ny rekord i antall pasienter som får god behandling. Og det er mange ansatte som gjør en kjempejobb.

Derfor er jeg opptatt av for det første at man skal bruke pasientombudsordningen og slå ned på mangler når det oppdages mangler. Jeg mener mediene har en jobb å gjøre med å gå løs på de enkelte eksemplene som finnes på at systemet svikter, og det er altså ingen unnskyldning at de aller fleste får et godt tilbud.

Når det gjelder finansieringsordningen, er det et dilemma vi alltid har stått overfor, og det er at hvis vi har rammefinansiering og vedtar rammer, har vi kontroll med kostnadene. Men på den annen side blir enhver pasient en utgift for et sykehus. Når vi innfører innsatsstyrt finansiering, har vi mindre kontroll med kostnadene, men til gjengjeld blir enhver pasient en inntektskilde for sykehuse. Det å finne den balansen har aldri vært helt enkelt. Nå har vi lagt oss på 40 pst. Det er et nivå jeg tror også Kristelig Folkeparti er tilhenger av. Jeg tror det viktige med det er at man har en stabilitet og forutsigbarhet, og (presidenten annonserer neste taler) ...

Laila Dāvøy (KrF) [10:34:59]: Forventningene ble store da helsestadsråden annonserte at årets budsjett var så godt at mange flere pasienter ville få behandling innenfor ulike områder. Gleden ble kortvarig. Bare en uke etter at Stortinget vedtok helsebudsjettet, begynte innsparings- og nedleggingsforslagene å strømme inn. Det er faktisk de minst lønnsomme og svakeste pasientgruppene som skyves ut: kronikere, eldre, rehabiliteringspasienter, kreftpasienter og ikke minst ruspasienter. Behovet for bedre politisk styring og prioritering er påtakelig, ikke bare for pasientene, men også for et stadig mer presset personell.

Dagens finansieringssystem har fått en slagside. Lønnsomhet og inntjening er i fokus helt ned på avdelingsnivå. Hva vil statsministeren gjøre for å oppfylle forventningene som Regjeringen har skapt, eller for å gi befolkningen et riktigere bilde av hva de kan forvente? Og når det gjelder finansieringssystemet, mener statsministeren virkelig at man ikke skal gå igjennom det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:36:03]: Jeg mener vi hele tiden skal se på og vurdere hvordan finansieringssystemet kan forbedres. Et av de viktige elementene der er jo spørsmålet om balansen mellom en ramlestyrt finansiering og en innsatsstyrt finansiering. Mens man tidligere, under den forrige regjeringen, hadde 60 pst. stykkprisfinansiering og 40 pst. på ramme, har vi nå omvendt: Vi har 40 pst. på ramme og 60 pst. på stykkprisfinansiering. Jeg tror det er en bedre balanse. Jeg tror det er en balanse som gjør at man blir noe mindre opptatt av rene økonomiske resultater. Helsedirektoratet har gått igjennom finansieringssystemet. Det jeg er opptatt av, er at vi uansett system fortsatt må telle og måle, for hvis vi slutter å telle og måle behandlede pasienter, ved DRG-poeng eller ulike måleenheter for helsevesenet, mister vi enhver styring med helsevesenet. Så i tillegg til å være opptatt av et godt finansieringssystem må vi være opptatt av mer penger – vi har bevilget mer penger – og sørge for at vi behandler flere pasienter enn før.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:37:16]: Det er ingen tvil om at sykehusene er i en alvorlig økonomisk situasjon. I en debatt mellom helseminister Sylvia Brustad og meg for noen få dager siden sa Sylvia Brustad rett ut at hun syntes det var strålende at to av tre akuttpasienter fikk øyeblikkelig hjelp – to av tre! Det betyr at ca. 30 pst. av pasienter som har behov for akutt innleggelse på sykehus, ikke får det.

Synes statsministeren at det er like fortreffelig som helseministeren synes?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:37:54]: Jeg hørte ikke den debatten, men jeg er temmelig sikker på at det som helseministeren sa – det er i hvert fall det som er poenget – er at to av tre som legges inn på norske sykehus, er øyeblikkelig hjelp-pasienter, som får hjelp med en gang. Jeg har aldri hørt tall som viser at én av tre som har akutt behov for hjelp, ikke får hjelp. Det viser bare at

de aller, aller fleste som kommer på norske sykehus, ikke må vente. De kommer rett inn. To av tre innleggelser er øyeblikkelige innleggelser, og så er det altså en tredjedel som venter. Men ventetidene er ganske stabile og går noe ned for viktige behandlingsgrupper.

Presidenten: Bent Høie – til oppfølgings spørsmål.

Bent Høie (H) [10:38:46]: Det er ikke tvil om at situasjonen ved norske sykehus er alvorlig. Det er mange forslag nå som vil få store konsekvenser for helsetilbudet til befolkningen, og ventelistene øker. Det er et klart faktum.

Nå har vi nettopp hatt et offentlig utvalg som har lagt fram en rapport som viser at nesten halvparten av landets befolkning bor i helseregioner som får en altfor liten del av kaka i forhold til det de har krav på. Nesten 800 mill. kr er skjevfordelt. Dette er midler som gir konkret utslag i et dårligere helsetilbud. For eksempel er det sånn i min helseregion, Helse Vest, at har en vært inne til en hjerteoperasjon, er det betydelig mindre sjanse for at en får et skikkelig rehabiliteringstilbud etterpå enn hvis en bor i en annen helseregion.

Vil statsministeren sørge for at ved revidert nasjonalbudsjett kommer 800 mill. kr til den delen av landets befolkning som faktisk bor i disse regionene – at de pengene kommer nå, og at det ikke trengs å kuttes i helse (presidenten annonserer neste taler) ...

Statsminister Jens Stoltenberg [10:39:50]: Vi har mottatt rapporten fra Magnussen-utvalget som viser – i hvert fall hevder utvalget det – at det fortsatt er en skjevfordeling mellom helseregionene. Vi har rettet opp en tidligere skjevfordeling som den forrige regjeringen lot ligge, så vi har sørget for mer penger til sykehusene.

Når det gjelder bildet ellers i helsevesenet, er jo alltid situasjonen den at opposisjonen er opptatt av å få fram det som er dårlig, og regjeringen er opptatt av å få fram det som er bra. Men sannheten er at begge deler er sant. Det er veldig mye som er bra i norsk helsevesen. Det er imponerende mange mennesker som får behandling. Vi bruker mer penger enn de aller, aller fleste andre land. Det er 123 000 flere polikliniske konsultasjoner bare fra 2006 til 2007, og 53 000 flere er behandlet på sykehus. Det er imponerende tall. Men så gjentar jeg: Det er ingen trøst, det er ingen unnskyldning overfor de menneskene som ikke får behandling. Der er det mangler, og det er uakseptabelt. Da mener jeg både posisjon og opposisjon bør anstrenge seg for å få fram nyansene i sykehusdebatten.

Presidenten: Gunvald Ludvigsen – til oppfølgings spørsmål

Gunvald Ludvigsen (V) [10:41:04]: Sjukehusa er pressa økonomisk, ikkje minst gjeld det lokalsjukehusa. Men vi har jo Soria Moria-erklæringa, og der står det at Regjeringa vil «oppretholde et desentralisert sykehustilbud (...). Ingen lokalsykehus skal legges ned.» Dette er Venstre veldig einig i. Men den 12. januar hadde Dagens Næringsliv eit stort intervju med ein representant for ein

av partane som har signert Soria Moria-erklæringa, SV. Der slår SVs helsepolitiske talsmann, Olav Gunnar Ballo, fast at «det er for mange lokalsykehus i Norge». Vidare står det at mange lokalsjukehus må leggjast ned. Så mitt enkle spørsmål til statsministeren er: Kan statsministeren gi ein garanti om at ingen lokalsjukehus skal leggjast ned, trass i den usikkerheita som SVs helsepolitiske talsmann, Olav Gunnar Ballo, har skapt?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:42:03]: Ja, det kan jeg. Vi kommer ikke til å nedlegge lokalsykehus. Olav Gunnar Ballo har jo også enkelte ganger tidligere uttalt seg ikke helt i tråd med Soria Moria-erklæringen, så det tror jeg vi må leve med. Det er viktig at det er en levende debatt, men Regjeringens politikk ligger fast.

Det som derimot er en mye mer viktig og krevende debatt, er hva innholdet i lokalsykehusene skal være. Noe av utfordringen er at vi trenger en bedre arbeidsdeling mellom sykehus. Det er f.eks. over 50 sykehus som opererer tykktarmkreft. Flere helseeksperter forteller oss at kvaliteten på mange av sykehusene er for dårlig, at det er for lite pasientgrunnlag, og at det derfor er viktig å få til en bedre arbeidsdeling, mer spesialisering mellom sykehus. Det kan være krevende omstillinger. Det betyr at lokalsykehusene kan komme til å drive med andre ting for å sikre kvaliteten i sykehusene, fordi det kanskje er for mange sykehus som driver med for mange forskjellige ting, med for dårlig kvalitet, i dag. Den debatten er ikke lagt død, selv om lokalsykehusene (presidenten avbryter) ...

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:43:17]: På Utøya sist sommer sa statsministeren at i Norge skulle vi ha og få verdens beste skole, og virkemidlene var flere timer i skolen og frukt og grønt. Rett etter årsskiftet har statsministeren også sagt at vi må ha lærere, gode lærere. Da begynner statsministeren å nærme seg det man sier når man oppsummerer i Finland. Da sier man: lærere, lærere, lærere! Poenget med å si «lærere» er ikke bare å si det, men å ville ha det.

Ikke minst i disse tider, hvor mange av lærerne i Norge bøyer hodet fordi de føler seg pisket, vet de av oss som vandrer rundt i norske skoler, at her gjøres det en kjempejobb. Folk står på. De vil at det skal være bra. De vil ha krav stilt til seg, men de fortjener å få krav hvor også samfunnet stiller opp – at samfunnet viser respekt ved at det er mange nok av disse lærerne, og at de får den systematiske kompetansegivende videreutdanningen som de ønsker å ha, for å stå med den stoltheten de vil ha i yrket sitt. Og så kommer virkeligheten. Hver gang Venstre – først alene og så sammen med hele opposisjonen – vil ha rekrutteringsplaner for lærere i den norske skolen, blir det nedstemt av regjeringspartiene, som har full kontroll over dette. Og hver gang Venstre forsøker å reise debatten om en systematisk kompetansegivende videreutdanning, blir det nedstemt i Stortinget. Men der vi begynner å få gjennomslag, er i et budsjettforlik mellom Venstre og det borgerlige byrådet i Oslo, fordi man skjønner at dette er

det avgjørende og det viktige. Og på et område hvor Regjeringen faktisk vil noe og ikke bare har de riktige ordene, barnehageområdet, vises det bygging – og pengene suser, prioritert.

Når skal vi oppleve at statsministeren prioriterer det viktigste i skolen, gode og mange nok lærere, gjennom de tiltakene som gang på gang er vist fram her i Stortinget, og hvor det er handling som mangler?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:45:18]: Jeg mener at det er veldig bra at alle partier i Stortinget nå er opptatt av å styrke skolen, at det er en diskusjon om det, og at alle partier mener at en viktig del av det er å styrke lærerrollen. Det er ikke noe nytt fra Arbeiderpartiets side. Men vi er altså et parti som ikke alltid har tenkt alle de tanker vi har tenkt å tenke, så vi har tenkt å tenke nye tanker i dialog med bl.a. skolens folk om hvordan vi bl.a. skal få til en bedre og styrket lærerrolle.

Vi gjorde ting tidligere. Blant annet utvidet vi lærerutdanningen fra tre til fire år. Vi hadde et lønnsloft for lærere. Men det er åpenbart at de tingene vi har gjort, ikke er tilstrekkelige, så vi må gjøre noe mer og noe nytt. Da trenger vi en diskusjon om det.

Det vi er i gang med, er for det første en runde på hvordan vi kan styrke lærerutdanningen. Her er det tre forslag som i hvert fall mange mener er gode. Det ene er mer praksis. Jeg traff selv en lærer som egentlig var overrasket over hvor lite han visste om skolen – etter fire år på lærerskolen. Det andre er mer spesialisering og fordypning. Vi vurderer nå et forslag om å innføre krav om 60 studiepoeng i fagene norsk og matematikk for allmennlærere for å styrke kvaliteten i de fagene. Det er også muligheter for mer pedagogisk læring – altså pedagogikk – fordi det simpelthen er viktig å være god til å lære bort. Det er blant de tingene vi ser på når det gjelder lærerutdanningen.

Etter- og videreutdanningen skal styrkes. Vi har brukt opp mot 400 mill. kr ekstra i året som en oppfølging av Kunnskapsloftet. Det var Venstre og Arbeiderpartiet – og alle de andre partiene – enige om. Det er altså en styrking. Det som er spørsmålet, er om vi trenger mer kompetanse-givende formell etter- og videreutdanning og færre korte kurs. Vel, da ser vi på det. Jeg mener det er mange gode forslag – mye skjer – og vi må følge opp og iverksette dem.

En ting vi må unngå, er å svartmale situasjonen i skolen, for det er ingen som har lyst til å begynne i en skole som framstilles som dårligere enn den er. Det er veldig mye bra i norsk skole. Mange barn lærer veldig mye. Den utjevner sosiale forskjeller. Mye er godt i norsk skole, men den har mangler.

Odd Einar Dørum (V) [10:47:22]: Jeg svartmaler ikke i det hele tatt – jeg bygger på stoltheten. Det er én ting vi i hvert fall må unngå, og det er en statsminister som har så mange ord at det blir en forventningskrise når det gjelder det viktigste i skolen, slik at det ikke leveres hvor handling er det avgjørende.

I det lange svaret som statsministeren gav meg nå, klarer han ikke å komme inn på det som er en realitet – og

som alle som kjenner skolen, vet – at det må til en systematisk rekruttering av mange nok lærere. Mange tiltak er foreslått – det blir alltid avvist her i Stortinget.

Statsministeren gikk også bort fra det som vårt naboland Sverige nå gjennomfører, nemlig en systematisk kompetanse-givende videreutdanning for lærere, fordi man er opptatt av stoltheten i yrket og å bygge det.

Her i Stortinget foreligger det nå – nok en gang fra Venstre – forslag om et lærerløft, om en systematisk kompetanse-givende videreutdanning, som viser at samfunnet har respekt for lærerrollen, og at man vil bygge den. Vil statsministeren nå gi et signal til regjeringspartiene om at man denne gangen skal være åpen for dette forslaget, og ikke bare stemme det ned?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:48:23]: Regjeringen er åpen for å diskutere og fremme forslag om hvordan vi kan styrke lærerutdanningen og rekrutteringen til lærerutdanningen, men jeg kan ikke gå inn for eller gå imot et forslag fra Venstre jeg ikke har sett.

Denne regjeringen er opptatt av å styrke lærerutdanningen og rekrutteringen til læreryrket. Vi er i gang med viktige ting, bl.a. når det gjelder etter- og videreutdanning av lærere og en endring av innholdet i lærerutdanningen. Jeg nevnte tre konkrete forslag om hvordan det kan gjøres.

Nøkkelen er at kommunene har nok penger. Heldigvis ser vi av de tallene for bruk av penger på skole som vi nå har fått på bordet, at kommunenes innsats i skolen har økt med omtrent 2,5 milliarder kr fra 2006 til 2007. Det er viktig for rekruttering av lærere, og det er et resultat av at vi fikk en regjering som valgte å bruke penger på fellesskapet, på skole, framfor skattelette. Også norske lærere er tjent med at vi har det ideologiske veivalget som styrende for politikken – og ikke fortsatt skattelettepolitikk.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Anders Anundsen.

Anders Anundsen (FrP) [10:49:35]: Jeg tror de fleste av oss er begeistret over statsministerens nyvunne interesse for skolepolitikk. Problemet er at den type nyvunnet interesse ofte ender med veldig mye prat og veldig lite handling.

For å garantere seg mot dette ser jeg at statsministeren i VG 28. januar har foreslått fem konkrete tiltak, hvorav to handler om lærere. Jeg vil fort sitere dem:

- «1. Styrk lærerrollen
2. Styrk lærerutdanningen
3. Gi spesialundervisning tidligere
4. Skap en videregående skole for alle
5. Utvid timetallet»

Hvilke av disse forslagene er nye?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:50:14]: Det som er viktig, er at vi gjennomfører disse tiltakene. Det som er nytt, er at det faktisk blir fulgt opp. Det har lenge vært snakket om flere timer i skolen – nå kommer det fem ekstra timer. Det er en konkret oppfølging av et gammelt løfte.

Vi er opptatt av å styrke lærerrollen. Vi ser at noen

av de reformene vi har hatt tidligere – ikke minst drevet fram av den forrige regjeringen – har bidratt til å svekke de faste rammene rundt undervisningen. Mange lærere og mange skoleforskere forteller oss at det at man ikke lenger har en identitet i og en tilhørighet til klassen, svekker lærerens rolle og svekker forutsigbarheten i undervisningen. Nå drøfter vi med skolens folk og med skoleforskere hvordan vi kan gjeninnføre stabile og noe fastere rammer rundt undervisningen. Det vil være nytt, og det vil være viktig for norske elever.

Presidenten: Gunnar Gundersen – til oppfølgings-spørsmål.

Gunnar Gundersen (H) [10:51:10]: Det er ingen tvil om at lærerens rolle i skolen er svært sentral. Den er sentral for å bygge status både for skolen og for læreren. Da bør også statsministeren velge sine ord med omhu, for han kom jo farlig nær i nyttårstalen sin til å antyde at læreren hadde skylden for situasjonen i skolen. Det slutter vi oss ikke til. Dette er en politisk villet prosess, hvor man har senket kravet til læring i skolen. Kunnskapsløftet er en resept for å kunne begynne å snu den prosessen, og jeg tror vi bare har sett starten.

Nå er det fokus på lærerutdanningen. Skal vi tro oppslagene i Aftenposten, er en fireårig lærerutdanning reelt sett en treårig utdanning, hvis man ser på tidsbruken. Det har vært kjent at det har vært mye kritikk av lærerutdanningen – gjennom en NOKUT-rapport som kom for to år siden. Det er varslet en stortingsmelding om halvannet år. Men hva har statsministeren og Regjeringen gjort for å følge opp NOKUT-rapporten overfor høyskolestyrene – at de legger press på lærerutdanningen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:52:15]: For det første er jeg veldig enig i at de oppslagene som har vært i Aftenposten, er veldig tankevekkende. Forutsatt at det er en riktig beskrivelse av de faktiske forhold, er det slik at en fireårig lærerutdanning i praksis er treårig, fordi mye av tiden går med til andre ting og lite er effektiv læring.

Noe av bakgrunnen for den store kvalitetsreformen i høyere utdanning og universiteter vi innførte for noen år siden, var nettopp at studentene skulle ha tettere oppfølging, mer effektiv undervisning og en bedre progresjon. Jeg mener at dette er ting vi også må følge opp i forbindelse med lærerutdanningen. Vi kommer med en stortingsmelding om lærerutdanningen, nettopp fordi vi ønsker at det skal være et mer reelt innhold og en raskere og bedre læring i lærerutdanningen.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgings-spørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:53:08]: Jeg tror det er mange lærere som er glad for den interessen som vises også fra landets statsminister, men jeg tror nok at det er en del som skulle ønske at han kom på besøk og satte seg ned på lærerrommet uten pressen til stede. Og hvis statsministeren da hadde valgt en ungdomsskole, tror jeg

han hadde fått ganske klar beskjed om at i punktene fra Utøya, i de punktene som er blitt presentert nå etter nyttår, har vi nok en gang glemt ungdomsskoletrinnet. Det er ganske alvorlig, for på ungdomstrinnet begynner vi å se de samme utslagene som vi finner igjen i videregående skole, nemlig det høye frafallet. Vi har en teoritung ungdomsskole. Alle de flotte, praktisk sterke elevene vi har, får ingen mestringpunkter i ungdomsskolen.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Når det gjelder alle disse punktene og alt det han har foreslått, vil han ta initiativ til å fokusere mer også på utfordringene i ungdomsskolen, og ikke nok en gang bare på de aller minste?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:54:12]: Jeg er enig i at det er viktig å se på ungdomsskolen, men da vil jeg dele et dilemma med representanten Eriksen som jeg mener hele Stortinget og Regjeringen står overfor. Det ene er ønsket om å gjøre noe i skolen, endre ting når vi ser at det er noe som ikke fungerer akkurat slik det skal. Men det andre er at skolefolk og forskere forteller oss veldig entydig – og dette er veldig riktig – at de ikke vil ha flere store reformer, de vil ikke ha et nytt sett av nye læreplaner. De fikk læreplaner på 1990-tallet, og de fikk nye læreplaner nå i Kunnskapsløftet. Så det har vært store reformer som har skapt mangel på forutsigbarhet og stabilitet i skolen. Vi må altså greie å gjøre endringer uten å bryte opp for mye av det som er, for det i seg selv er et problem. Derfor har vi ingen planer om å lage nye læreplaner. Vi legger til grunn de læreplanene som ble vedtatt for få år siden, på godt og ondt.

Det vi jobber med, er å se om vi kan lage faglige veiledere i tillegg til læreplanene, slik at vi kan gi noen tydelige signaler om hva som skal prioriteres, og hvordan det skal organiseres basert på de gitte læreplanene. Innholdet i ungdomsskolen er en del av de tingene vi skal se på, men vi kommer til å legge til grunn den læreplanen den forrige regjeringen la fram.

Presidenten: Stortinget går til neste hovedspørsmål.

Per Sandberg (FrP) [10:55:26]: For ikke lenge siden ble forslag til ny nasjonal transportplan lagt fram av fagetatene. I den sammenheng tror jeg statsministeren er enig i at det er viktig og av stor betydning at Stortinget får delta i og får innblikk i de store behovene som er både innenfor jernbane og vei, for å kunne vurdere de virkelige behovene og legge de riktige rammene for neste nasjonal transportplan.

Ut fra det som har skjedd den siste uken, kan det virke som om Regjeringen har lagt sterke føringer for etatene, slik at ikke de riktige og nødvendige behovene er lagt fram, at etatene nærmest har underdimensjonert sine ønsker eller skjult de virkelige behov. De siste dagene har jernbanedirektør Killi også vært ute og nærmest kritisert Regjeringen for de forslagene som ligger til grunn. TV 2 avslørte at det faktisk ligger til grunn andre ønsker fra etatene – i hvert fall fra Jernbaneverket – som er betydelig større enn det som er lagt fram for Stortinget. De to

siste dagene har samferdselsminister Navarsete uttrykt at det ikke finnes noe annet alternativ eller primært rammeønske fra etatene. TV 2 har derimot avslørt at det finnes den typen rammeforslag fra etatene.

Da er mitt spørsmål til statsministeren: Finnes det alternativer, primære ønsker, fra etatene som viser at behovene innenfor jernbane og vei er betydelig større enn det som er lagt til grunn i rammeforslaget fra etatene, og som Stortinget har fått innsikt i?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:57:18]: Generelt vil jeg bare si at enhver etat vil alltid kunne føre i marken gode argumenter for mer bevilgninger til det området etaten forvalter. Det er forholdsvis åpenbart.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet om hva slags type planer som foreligger eller skal ha foreligget i de ulike transportetatene, kjenner ikke jeg til det utover at det har kommet et skriftlig spørsmål til samferdselsministeren om det. Jeg tror hun får redegjøre for den prosessen internt i notatene. Så får hun svare på det der.

I tillegg er det slik at hele transportplanen skal legges fram for Stortinget i desember. Da får Stortinget all mulig anledning til å stille spørsmål om det ene og det andre, om ytterligere behov osv. Nå tror jeg vi får gjennomføre planprosessen slik som forutsatt – legge den fram for Stortinget, svare på de spørsmål som kommer, og da får man svar på de spørsmål man ønsker svar på.

Det jeg har lyst til å føye til, er at Regjeringen har fulgt opp det forliket som Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet og Fremskrittspartiet fikk til om transportplanen i forrige periode. Da lovet vi i overkant av 2 milliarder kr mer pr. år i fire år. Nå er det altså slik at vi følger opp det løftet. For å være helt nøyaktig ligger vi nå på 20,5 milliarder kr totalt, over 2 milliarder kr ekstra årlig til vei, bane, samferdselsformål her i landet. Da gjør vi det vi lovet, følger opp transportplanen. Da blir det flere veier, mer jernbane, 50 pst. økning i jernbaneinvesteringene. Det er en oppfølging av hva vi lovet sammen med Fremskrittspartiet.

Så ser jeg også at selv om vi bruker vesentlig mer penger på dette området, som på helse, eldreomsorg og kommune – da vi la fram de 2 milliardene i forrige periode, sa representantene fra de daværende regjeringspartiene at det var luftslott og overbud – selv om vi har oppfylt og gjennomført, er det fremdeles mye uløst i norsk samferdselssektor. (Presidenten annonserer neste taler.)

Per Sandberg (FrP) [10:59:22]: Jeg registrerer at statsministeren kun er interessert i å snakke om historien. Det skjønner jeg meget godt, for situasjonen når det gjelder infrastrukturen vår i dag er mye verre enn den var for to år siden. Det skyldes prisvekst, og det skyldes at Regjeringen ikke har fulgt opp forliket om Nasjonal transportplan på vei.

Det er interessant at statsministeren nærmest flytter ansvaret over til statsråden – en statsråd som har uttalt i norsk presse at det ikke finnes noe alternativt rammeforslag fra etatene. Da er det interessant å få lov til å vise statsministeren de opprinnelige rammeønsker for jernbanen som ikke eksisterer i de planene som er lagt fram for Stortinget.

Da er mitt spørsmål igjen til statsministeren: Vil statsministeren bidra til at de opprinnelige ønskene fra de forskjellige etatene også kommer til Stortinget, slik at også Stortinget får et bedre grunnlag for å vurdere behovene i den planen som skal gjelde fra 2010 til 2019, at det ikke bare blir historieprek?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:00:30]: Når det gjelder den interne behandlingen av dette i etatene, mener jeg at samferdselsministeren må svare på det – ikke fordi jeg ikke tar ansvar for det, men simpelthen fordi jeg ikke kjenner den saken. Den vet jeg at hun har fått skriftlig spørsmål om og kommer til å svare grundig og utfyllende på.

Det andre er at det er jo ikke riktig at det er lagt fram planer for Stortinget. Stortinget skal få transportplaner i løpet av året – jeg tror det er i desember, i hvert fall utpå høsten en gang – og da kan Stortinget stille de spørsmål de ønsker, og få svar på alle de spørsmål som måtte handle om ytterligere behov, mer planer, osv.

Det avgjørende er at vi har fulgt opp det vi lovet, at vi nå ligger på et nivå der det er over 2 milliarder kr mer til samferdselsformål enn det den forrige regjeringen foreslo, og at vi nå lager nye planer. Samferdsel er viktig for denne regjeringen. Derfor har vi også økt innsatsen.

Presidenten: Det blir som følge av tiden to oppfølgings spørsmål – først Trond Helleland.

Trond Helleland (H) [11:01:31]: Jeg skjønner at statsministeren ikke ønsker å vite hva som har foregått under behandlingen av etatenes forslag til Nasjonal transportplan. Den skulle legges fram i desember, men ble utsatt en måned, og begrunnelsen fra statsråd Navarsete var at etatene hadde gått utover sine rammer. De hadde foreslått tiltak som de altså ikke hadde fullmakt til å foreslå. Det betyr at Regjeringen og statsråden har fått tilgang til disse planene som etatene har, men Stortinget får ikke tilgang til dem.

Jeg synes det er et demokratisk problem at allmennheten og Stortinget ikke får vite hva som faktisk er de reelle behov innenfor samferdselssektoren. Jeg skjønner at statsministeren ikke har et ønske om å gjøre noe med det nå. Men han sier at løftene er oppfylt. Et av løftene i Soria Moria-erklæringen var prosjektfinansiering. Nå ser vi at kostnadene for mange prosjekter har økt. Vil statsministeren gjennomføre løftet om prosjektfinansiering, eller vil han skyve det foran seg, slik som foreslått i Gul bok i fjor?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:02:33]: For det første: Når jeg møter representanter fra Høyre, mener jeg man i hvert fall fra Høyres side bør vise ydmykhet når det gjelder veibygging. Dere lovet 17 milliarder kr i året til samferdselsformål. Dere greide ikke engang å oppfylle det. Vi lovet over 20 milliarder kr, og vi oppfyller det. Så vi bruker vesentlig mer på vei enn Høyre noen gang var i nærheten av da de satt i regjeringskontorene, og det gjør vi fordi vi bruker penger på vei, på jernbane og på felles-

goder istedenfor på skattelette. Så alle Høyre-velgere kan være glad for at det er Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet som styrer, slik at det blir penger til vei her i landet.

Når det gjelder spørsmålet om prosjektfinansiering, er utfordringen: Hva er prosjektfinansiering? Hvis prosjektfinansiering er å finansiere et prosjekt, er jeg *for* det. Jeg er *imot* å ikke finansiere prosjekter. Men hvis prosjektfinansiering er å låne penger utenom budsjettet, er jeg imot det, for jeg er imot å låne – for en stat som ikke har store likviditetsproblemer. Jeg tror at prosjektfinansiering betyr forskjellige ting. For noen er prosjektfinansiering en måte å gå rundt budsjettet på; det har jeg ingen sans for. Hvis det er å få penger til prosjekter, er jeg *for* det.

Presidenten: Ingebrigt S. Sørfonn – til oppfølgings-spørsmål.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:03:44]: Dagens regjering prøver stadig å skapa eit bilete av at den førre regjeringa nedprioriterte jernbanen, mens den nye regjeringa gjennomfører ei kjempesatsing. Det er feil. Det som skjer no, er faktisk ei vidareføring av dei vegløyvingane som Bondevik-regjeringa starta med. Regjeringa har sjølv bidrege til å skru opp forventningane til jernbane spesielt og til samferdselssektoren generelt, at ein skal gje eit lyft. Eg skjønner ubehaget når det store spriket mellom retorikken og dei faglege vurderingane vert synleggjort, slik som no. Då vert forventningskrisa ekstra tydeleg. Det som er poenget, er å få utnytta tilgjengelege midlar så effektivt og rasjonelt som mogleg, altså få mest mogleg for pengane.

Eg har lyst til å følgja opp spørsmålet til den førre spørjaren. Det er jo slik at jernbanedirektøren har vurdert det slik at prosjektfinansiering og Offentleg Privat Samarbeid vil styrkja utbygginga av jernbanen her til lands. Er statsministeren einig med jernbanedirektøren?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:04:48]: For det første: Vi har styrket innsatsen på jernbane betydelig. Det er det ingen tvil om. Vi la ambisjonene på et høyere nivå, og vi har fulgt opp det ambisjonsnivået. Den forrige regjeringen hadde et lavere ambisjonsnivå, lavere plantall, og fulgte ikke engang opp de plantallene. Så det er blitt vesentlig mer til jernbane – 50 pst. økning i jernbaneinvesteringene. Det er en betydelig økning.

Når det gjelder hvordan prosjektene skal finansieres, mener jeg at vi er i en situasjon der vi kan finansiere prosjekter gjennom staten. Vi behøver ikke å lånefinansiere dem gjennom ulike andre typer finansieringsordninger. Vi skal samarbeide med private. Jeg er åpen for å samarbeide med private, bare vi sikrer at vi ikke undergraver den offentlige styringen med prosjektene og undergraver de budsjettstyringsinstrumenter vi er nødt til å ha på plass.

Presidenten: Stortinget går til siste hovedspørsmål. På grunn av tiden vil det ikke bli oppfølgings-spørsmål.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:05:52]: Statsministeren har ved flere anledninger i løpet av spørretimen sagt at den norske skolen er veldig god til å utjevne for-

skjeller. Tvert imot er det jo slik at den relativt knusende dommen over Arbeiderpartiets enhetsskole forteller at den ikke bare viderefører sosiale forskjeller, men også utdyper og forsterker dem. Det er jo en av grunnene til at den forrige regjeringa lagde Kunnskapsløftet, og det er vel også – vil jeg tro – en av grunnene til at Regjeringa, da Øystein Djupedal var statsråd, fremmet en stortingsmelding om sosiale ulikheter i skolen.

Høyre er veldig opptatt av at kunnskap *i* skolen forutsetter at vi har kunnskap *om* skolen. Derfor er vi opptatt av å innhente så mye informasjon som mulig. Vi er opptatt av systematikk i det arbeidet. Det er også våre lokalpolitikere. Da en av Høyres kommunalråder i arbeiderpartistyrte Trondheim bad om å få utlevert informasjon om resultatene fra de nasjonale prøvene på hver enkelt skole, sa rådmannen i arbeiderpartistyrte Trondheim nei. Vår kommunalråd, som altså har ansvaret for deler av skolepolitikken i arbeiderpartistyrte Trondheim, måtte gå veien om Utdanningsdirektoratet for å få vite resultatene fra de nasjonale prøvene i trondheimsskolen. Det betyr at den linjen Regjeringa har lagt seg på, nemlig at det skal være minst mulig offentlighet om det som er offentlig informasjon, trenger også ned til lokalpolitikere som ønsker å vite mer om skolen, nettopp for å gjøre den bedre. Det er også stikk i strid med den moderniseringsstrategien som Regjeringa sjøl har lagt på bordet, der de mener at det ikke er nok sammenheng mellom innsatsfaktorene og det man får ut. De mener at det er for lite kunnskap, for lite åpenhet, for lite offentlighet.

Da må jeg spørre statsministeren: Hvilken av de to versjonene er det som skal gjelde? Er det Regjeringas moderniseringsstrategi, som vil ha mer åpenhet, mer offentlighet, eller er det strategien Regjeringa har valgt for nasjonale prøver på skolenivå, nemlig hemmelighold så langt det er mulig, om det som er offentlig informasjon?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:07:55]: Først litt om sosial ulikhet. Jeg tror det er viktig å skille mellom to ting. Det ene er at selvsagt er det sosial ulikhet i norsk skole. Selvsagt er det også slik at er du barn av foreldre med høy utdanning, høy inntekt og gode sosiale kår, er sannsynligheten for at du tar lengre utdanning, større enn hvis du har foreldre med lite utdanning og lav inntekt.

Men – og det er det viktige i denne sammenheng – sammenliknet med andre land er den sammenhengens svaker i Norge enn i mange andre land. I forhold til mange andre land bidrar norsk skole til mer sosial utjamning – eller mindre reproduksjon av ulikhet, om man vil. Det er en egenskap vi må ta vare på, styrke og utvikle. Det andre som bidrar til sosial utjamning, er simpelthen at det er så mange som får utdanning. Det er knapt noe annet land som har en større andel av befolkningen med høyere utdanning enn Norge. Omtrent halvparten av årskullene tar nå høyere utdanning. Flertallet er kvinner. Vi ser også at mange med etnisk minoritetsbakgrunn nå tar høyere utdanning. At vi har en befolkning der mange har mye utdanning, og der det ikke minst bidrar til utjamning av forskjellen mellom kjønnene, er en sosial utjamning som er av stor betydning. Selv om det fortsatt selvsagt er slik at det er sosial ulikhet

i Norge, er den mindre i skolen enn i mange andre land. Det skal vi ta vare på. Det er bra, og det skal vi styrke.

Så til nasjonale prøver: Hele poenget med nasjonale prøver, og vi og Trond Giske startet innføringen av de nasjonale testene i 2000, var nettopp å kunne gi skoler, foreldre og kommuner et bedre verktøy til å kunne bedre kvaliteten. Derfor er de dataene og de resultatene tilgjengelige for disse. Det vi ønsker å unngå, er den konfrontasjonen og krigen vi hadde om nasjonale prøver under den forrige regjeringen. Det var omfattende boikottaksjoner, og de nasjonale prøvene fungerte faktisk ikke fullt ut fordi det var så mye strid om dem. Derfor har vi ikke lagt til rette for rangering, og det betyr at vi ikke legger opp til den type offentliggjøring. Men ønsker man det, får man de dataene.

Ine Marie Eriksen Søreide (H) [11:10:05]: Statsministeren tar åpenbart feil når han hevder at det er bedre stilt med utjevning av sosial ulikhet i den norske grunnskolen enn det er i andre land. Hvis man sammenlikner f.eks. PISA-resultatene i Norge og andre land, vil man se én påfallende forskjell. Det er at i andre land er det store forskjeller mellom skoler. I Norge er forskjellene store internt i klasserommet, mellom elevene. Det har gjort at vi f.eks. har hatt en situasjon i den norske sosialdemokratiske skolen i veldig mange år hvor én av fem elever har gått ut av skolen uten å kunne lese og skrive ordentlig. Er det noe som bidrar til å forsterke de sosiale forskjellene ytterligere i livene til de menneskene, er det nettopp at de ikke får de grunnleggende ferdighetene de er ment å skulle få mens de går på skolen.

Jeg legger merke til at statsministeren ikke ønsker å svare på det som skjedde med Høyres kommunalråd i Trondheim, rett og slett fordi det er en konsekvens av den politikken Regjeringa fører når det gjelder åpenhet og hemmelighold om det som er offentlig informasjon. At Trond Giske ble pålagt av Stortinget både å gjennomføre nasjonale prøver og å melde Norge på PISA, er ikke det samme som å være åpen og offentlig.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:11:11]: Hele poenget med nasjonale prøver er at skoleeier og kommune skal ha tilgang til data. Jeg kjenner ikke stemningen i Trondheim kommune. Men hvis en kommunalråd ikke får tilgang, synes jeg det i hvert fall gir grunnlag for å stille spørsmål. Jeg er sikker på at de i Trondheim greier å finne ut av det selv, og jeg skjønner at kommunalråden har fått tilgang til disse dataene ved å gå til staten. Det er fint at staten kan hjelpe kommunalråden med den type tall.

Det avgjørende her er tross alt at vi nå gjennomfører nasjonale prøver i dialog med lærere og elever på en måte som gjør at det blir et bedre grunnlag for å styrke skolen og kvaliteten i skolen enn det var under den forrige regjeringen da det var krig, konfrontasjon og konflikt rundt nasjonale prøver og store boikottaksjoner.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er nå omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 7, fra representanten Leif Helge Kongshaug til kommunal- og regionalministeren, tas opp av representanten Gunvald Ludvigsen.

Spørsmål 8, fra representanten Gunnar Gundersen til miljø- og utviklingsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 11, fra representanten Martin Engeset til samferdselsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 14, fra representanten Line Henriette Holten Hjemdal til barne- og likestillingsministeren, er overført til helse- og omsorgsministeren som rett vedkommende.

Spørsmål 19, fra representanten Harald Valved til kunnskapsministeren, er overført til forsknings- og høyere utdanningsministeren som rett vedkommende. Spørsmålet vil imidlertid bli besvart av kunnskapsministeren på vegne av forsknings- og høyere utdanningsministeren, som er bortreist.

Presidenten: Spørsmål 1 er fra Hans Olav Syversen til finansministeren.

Hans Olav Syversen er ikke til stede, og vi går til spørsmål 2.

Spørsmål 2

Svein Flåtten (H) [11:12:53]: Mitt spørsmål til finansministeren er slik:

«Skjervøy kommune har ved kommunestyrevedtak 10. mai 2007 bl.a. bestemt at de eiendommer som eies av to navngitte aksjeselskap og som brukes til boligformål, skal være fritatt for eiendomsskatt. Det ene selskapet er eiet av private med kommunen som minoritetsaksjonær. Det andre er heleid av kommunen.

Mener statsråden at slike fritak og slik forskjellsbehandling av eiere er i henhold til fritaksbestemmelsene i eiendomsskattelovens § 7?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:13:36]: Eiendomsskatteloven inneholder regler om obligatoriske og frivillige fritak for eiendomsskatt. De obligatoriske fritakene er opplistet i lovens § 5. Det følger av eiendomsskatteloven § 5 bokstav d at eiendommer som «kommunen sjølv eig», er fri for eiendomsskatt. Begrunnelsen er at det er uhenksiktssmessig å pålegge kommunen å skrive ut og kreve inn skatt fra seg selv. Det antas at unntaket bare omfatter eiendommer som kommunen eier direkte, og ikke eiendommer som er eid av selvstendige rettssubjekter, selv om en kommune har eierinteresse i disse.

Fritakene i eiendomsskatteloven § 7 er frivillige for

kommunen, slik at kommunestyret avgjør om det vil frita eiendommer som er omfattet av alternativene i bestemmelsen. Et krav er imidlertid at eiendommer i samme kategori skal behandles likt, med mindre saklige grunner tilsier ulik behandling.

Etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav a kan kommunestyret frita «Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten». I utgangspunktet må eiendommen eies av stiftelser eller institusjoner, og spørsmålet er om dette også omfatter aksjeselskaper. Finansdepartementet har i brev av 12. juni 2003, inntatt i Utvalget 2003, side 1190, til en kommune uttalt at «stiftingar eller institusjonar» har vært antatt å dekke alle typer juridiske personer hvor ingen har direkte eierinteresser, herunder foreninger. Videre la departementet i brev av 5. september 1996 til grunn at en bedrift med formål om å sysselsette yrkesvalghemmede falt inn under bestemmelsen. Dette foretaket var organisert gjennom et aksjeselskap. På denne bakgrunn legger jeg til grunn at aksjeselskap kan fritas for eiendomsskatt så lenge de øvrige vilkårene i eiendomsskatteloven § 7 bokstav a er oppfylte.

Eiendomsskatteloven § 7 bokstav a oppstiller krav om at stiftelsen eller institusjonen må drive en virksomhet som «tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten». I brevet av 12. juni 2003 uttalte departementet at spørsmålet om hva som skal anses som slik virksomhet, må bygge på en konkret helhetsvurdering. Departementet uttalte også at man ved denne vurderingen må se hen til om stiftelsen eller institusjonen utfører oppgaver som ellers måtte ivaretas av det offentlige, om den har til formål å gå med overskudd, om det deles ut utbytte til medlemmene, og finansieringen av stiftelsen eller institusjonen.

Eiendomsskatten er en kommunal skatt, og det er opp til kommunestyret å avgjøre om fritak etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav a skal gis. Jeg kan derfor ikke ta konkret stilling til den saken som det vises til, men imidlertid påpeke at fritakene må ligge innenfor det eiendomsskatteloven tillater. Hvorvidt aksjeselskap som driver boligformål, kan fritas for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav a kan ikke avgjøres generelt, men beror på en konkret helhetsvurdering av om virksomheten oppfyller kravet om å være til fordel for en kommune, et fylke eller staten.

Svein Flåtten (H) [11:17:06]: Jeg takker for svaret.

Jeg er litt overrasket over at finansministeren ikke ser at hvis man, som hun sier, vil overlate dette til kommunene, og man da får et kommunestyrevedtak som går i retning av det som er gjort på Skjervøy – hvor man har et aksjeselskap, som i og for seg er privat, med en liten kommunal andel – og man sier som så at dette er greit hvis det er et flertall for det, da får man jo ikke likhetsbehandling. Andre aksjeselskaper som også driver til gagn for kommunen, som f.eks. leier ut til folk som trenger husvære osv., og som kanskje er helt privat finansiert, men med nøyaktig det samme formålet, vil bli behandlet annerledes. Jeg tror neppe det er i eiendomsskattelovens ånd.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:18:07]: Jeg tror jeg bare må henvise til det svaret som jeg allerede har gitt, for

loven gir kommunene mulighet til å handle etter § 7 bokstav a, og der står det at det er en konkret helhetsvurdering som skal ligge til grunn. Så jeg beklager – jeg tror ikke representanten Flåtten og jeg kommer noe videre i forhold til dette konkrete eksemplet i denne spørretimen.

Presidenten: Svein Flåtten – til oppfølgingsspørsmål.

Svein Flåtten (H) [11:18:31]: Jeg har for så vidt ikke det, for finansministeren ønsker ikke å gå videre på det. Men jeg synes det er litt uheldig at hun legger dette åpent – ikke for den lokale beslutningsretten, for den er jeg veldig sterkt for, men ikke når det går på bekostning av sentrale lover som f.eks. eiendomsskatteloven.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:18:58]: Jeg har veldig klart understreket hva som er kommunenes handlingsrom i det svaret jeg har gitt. Det ligger innenfor § 7 bokstav a, og det er altså en helhetsvurdering som tar utgangspunkt i om virksomheten oppfyller kravet om å være til fordel for en kommune, et fylke eller staten.

Presidenten: Før vi går til neste spørsmål, vil presidenten si at han har registrert at representanten Syversen har kommet etter at han ble ropt opp. Presidenten vil gjøre oppmerksom på at Presidentskapet har drøftet dette og er kommet frem til at hovedansvaret påligger representantene og statsrådene for å være til stede på det tidspunkt deres spørsmål eller saker er til behandling i Stortinget. Presidenten er i tvil om spørsmål 1 bør bortfalle, eller om tvilen bør komme den tiltalte, Hans Olav Syversen, til gode. Presidenten har kommet til at spørsmål 1 blir flyttet og tatt opp mellom spørsmål 4 og 5, hvis ikke statsråden har noen innvendinger til det. –

Spørsmål 3

Svein Flåtten (H) [11:20:02]: Jeg er fortsatt til stede og har dette spørsmålet til finansministeren:

«Kun 40 pst. av landets frivillige organisasjoner er registrert i Enhetsregistret. Frivillighetsregistret, som skal gi en enklere adgang til registrering, skal være i gang fra 1. januar 2009. Det betyr at kanskje så mye som 70 000 foreninger og lag vil stå uregistrert i flere år fremover. Det betyr at enkeltpersoner i foreninger ligningsmessig vil bli tillagt formue og inntekt av bankkonti som registreres i deres navn helt til en har fått org.nr. fra Enhetsregistret via registreringen.

Hva vil statsråden gjøre med dette?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:20:58]: Frivillige organisasjoner som ikke har erverv til formål, er i utgangspunktet fritatt for formues- og inntektsskatt. I mange slike lag og organisasjoner er det enkeltpersoner i foreningen som står oppført som disponent i forhold til organisasjonens bankkonti. Representanten Svein Flåtten legger til grunn at disse personene vil bli tillagt formue og inntekt av slike bankkonti som er registrert i deres navn,

helt til organisasjonen har fått et organisasjonsnummer fra Enhetsregisteret.

En frivillig organisasjon kan være registret med organisasjonsnummer i Enhetsregisteret. I så fall vil banken eller andre som har penger til forvaltning, innrapportere den frivillige organisasjonen til Skattedirektoratet som kontoeier, med det organisasjonsnummeret. Siden kontoeieren er en organisasjon, har opplysningene ingenting å gjøre med den personlige selvangivelsen for disponenten.

I tilfellene hvor den frivillige organisasjonen ikke er registrert i Enhetsregisteret, det vil si at kontoeieren ikke er identifiserbar, anbefaler Skattedirektoratet at kontoen innrapporteres med fødselsnummer til en disponent, samt en spesiell kode som tyder på at det er en frivillig organisasjon. Direktoratets systemer skal da sørge for at kontoen behandles slik at innskudds- og utlånsbeløpene ikke kommer med på den personlige selvangivelsen til disponenten.

Enten foreningen er registrert i enhetsregisteret og dermed har et organisasjonsnummer, eller ikke er registrert, vil en privatperson som står oppført som disponent over foreningens bankkonto, altså ikke bli tillagt formue og inntekt av slike midler dersom banken innrapporterer til Skattedirektoratet som den skal. Skulle likevel formue og inntekt feilaktig bli rapportert på disponenten, vil han ikke bli beskattet for dette dersom han sannsynliggjør at midlene tilhører en skattefri institusjon. Det er altså feil det som er utgangspunktet i representanten Flåtens spørsmål.

Til slutt vil jeg bemerke at når det gjelder frivillighetsregisteret, som representanten Flåtten nevner i spørsmålet, er dette under utvikling og ennå ikke etablert. Etter det jeg forstår, er det imidlertid lagt opp til at registrering her ikke skal være noen plikt, men derimot en frivillig sak. Det betyr at det også etter etableringen av dette registeret vil kunne være organisasjoner som ikke er registrert. Uansett kan jeg ikke se at registrering her vil få noen betydning fra eller til for likningen av enkeltpersoner, som altså uansett ikke skal tillegges inntekt og formue av lagets bankkonto.

Jeg kan derfor ikke se at det er behov for å foreta seg noe i dette spørsmålet, bortsett fra å svare så klinkende klart som jeg gjør i spørretimen på spørsmål fra representanten Flåtten.

Svein Flåtten (H) [11:23:52]: Jeg tror finansministeren skal være litt forsiktig med å si at mitt utgangspunkt er feil. Det er riktig, som finansministeren sier, at bankene skal gjøre det på den måten. Men nå sier finansministeren selv: *dersom* bankene gjør det på denne måten. Da mener jeg at man har et ansvar for å få dette ut til bankene, for den neste posisjonen er – som finansministeren sier – at hvis man allikevel blir liknet for dette, må man sannsynliggjøre at man ikke har dette som formue og inntekt, og det er selvsagt lett.

Det som ikke er lett, er å fortelle alle de menneskene som får den forenklete selvangivelsen, og som nå etter hvert heller ikke skal sende den inn, at de må sjekke om dette står der eller ei. Hvor mange er det som sjekker dette fullt ut? Vi vet at det er veldig mange som er glad til og lar dette gå.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:24:58]: Jeg vil jo oppfordre dem som er disponenter i frivillige organisasjoner, til å følge med på den delen av likningen. Hvis banken eventuelt ikke har gitt utfyllende opplysninger om hva av vedkommendes inntekt og formue som tilskrives en frivillig virksomhet som vedkommende er disponent for, har vedkommende, når det gjelder likningen, selv ansvaret for å følge med på dette. Reglene her er altså veldig klare. Det skulle ikke være veldig komplisert å ordne opp i det heller.

Svein Flåtten (H) [11:25:36]: Ingen mener mer enn meg og Høyre at folk selv er ansvarlige for sin egen økonomi. Men her har vi helt opplagt et forhold hvor bankene bør instrueres, og hvor det bør være litt mer offentlighet rundt plikten til å gjennomføre dette. Jeg vet av eksempler – det er jo derfor jeg har tatt opp saken – at dette ikke fungerer. Jeg håper at finansministeren gjennom de institusjonene hun kan utvirke dette gjennom, bidrar til at det blir bedre belyst, og at man blir opplyst og instruert om hvordan man skal forholde seg.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:26:19]: Jeg bidrar selvfølgelig veldig gjerne til bankenes oppmerksomhet rundt denne spesielle koden, at det som gjelder formue eller eventuelt inntekt som knytter seg til en frivillig organisasjon og ikke til disponentens egen, private økonomiske situasjon, gjøres tydelig overfor bankene. Nå tror jeg bankene generelt er klar over dette, men det skader jo ikke med litt ekstra oppmerksomhet.

Spørsmål 4

Åge Austheim (FrP) [11:26:59]: Jeg tillater meg å stille finansministeren følgende spørsmål:

«Mange små norske aksjeselskaper opplever det som tyngende at de er pålagt revisjonsplikt. Samtidig er norskregistrerte utenlandske selskaper (NUF) ikke pålagt revisjonsplikt. Ifølge Regjeringens nettsted er det nedsatt et lovutvalg til å vurdere revisjonsplikten for små foretak.

Hvordan ser statsråden på denne problemstillingen, og når kan vi vente svar fra lovutvalget?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:27:50]: Regjeringen har nedsatt et utvalg som skal vurdere unntak fra revisjonsplikt for små foretak, inkludert små aksjeselskaper.

Grensen for revisjonsplikt bør være lik for aksjeselskaper og tilsvarende utenlandske foretak som driver virksomhet i Norge gjennom norskregistrert utenlandsk foretak, NUF, som spøreren er inne på. Etter mandatet skal utvalget derfor ha som utgangspunkt at det ikke skal være forskjell i revisjonsplikten, avhengig av om foretaket driver virksomhet i Norge gjennom NUF, eller om selskapet er norsk.

Slik er det også sagt i mandatet for lovutvalget. Der skal revisjon bidra til at kreditorer, investorer, skattemyndigheter og andre brukere av regnskapsinformasjon har sikkerhet for at informasjonen i foretakenes årsregnskaper

er korrekt. Det gjelder også en del andre krav i lovgivningen og revisorbekreftelse av ulike forhold, såkalte særattestasjoner. Revisor har omfattende tilgang til informasjon om de foretakene som revideres, regnskapsbrukerne sparer ressurser til egen kontroll, og de enkelte regnskapsbrukerne får lik tilgang på revidert informasjon. Utøvelsen av revisors funksjoner skal dermed medvirke til effektiv ressursallokering og til bekjempelse av ulike former for økonomisk kriminalitet, herunder kriminalitet på skatte- og avgiftsområdet. Krav til revisjon har en særskilt begrunnelse for aksjeselskaper og andre foretaksformer uten eiere som hefter fullt ut for foretakets forpliktelser. Samtidig medfører revisjon kostnader for foretakene. For lov- pålagt revisjonsplikt må det kreves at disse kostnadene står i rimelig forhold til nytten ved revisjon.

Regjeringen vil benytte den kommende utredningen i vurderingen av hvordan revisjonsplikten for små foretak bør utformes for fremtiden.

Utvalget er gitt frist til 2. juni 2008 med å levere sin utredning.

Åge Austheim (FrP) [11:29:53]: Jeg vil takke statsråden for det svaret og stille følgende oppfølgingsspørsmål:

Hvis nå det lovutvalget som vurderer revisjonsplikten for små aksjeselskap, ikke blir enig om en felles anbefaling, hvordan vil da Regjeringen stille seg til en eventuell fjerning av revisjonsplikten?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:30:16]: Jeg tror ikke vi skal forskuttere hva dette utvalget vil komme med av konklusjoner. Men jeg vil understreke: Etter mandatet skal uvalget ha som utgangspunkt at det ikke skal være forskjell på revisjonsplikten avhengig av om foretaket driver virksomhet i Norge gjennom NUF, eller om selskapet er norsk. Jeg regner med at utvalget går inn i denne problemstillingen, og at vi på dette tidspunktet, den 2. juni 2008, er et skritt nærmere det som er spørrerens intensjon med spørsmålet som stilles i dag.

Åge Austheim (FrP) [11:30:52]: Jeg takker statsråden for svaret og stiller et siste oppfølgingsspørsmål.

En rekke europeiske land har fjernet revisjonsplikten for små foretak. Så vidt jeg har klart å bringe på det rene, har Danmark fjernet den, og Sverige er i en fase der de vurderer eller arbeider for å fjerne revisjonsplikten. I hvilken grad vil det spille en rolle for Regjeringen hva andre land gjør i denne saken? Og ser statsråden verdien av å bedre rammevilkårene for småbedrifter i Norge?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:31:29]: Vi skjeler selvsagt til hva som er regelverket i andre land. Utgangspunktet her er jo å sikre en likebehandling av norskeide selskaper og NUF-selskaper, nettopp for at det skal være enklere for småbedrifter å ha et regelverk å forholde seg til, og at man ikke skal drive forskjellsbehandling gjennom regelverket.

Presidenten: Stortinget går da tilbake til spørsmål 1,

fra representanten Hans Olav Syversen til finansministeren.

Spørsmål 1

Hans Olav Syversen (KrF) [11:32:04]: Først vil jeg takke presidenten for velvilligheten, slik at jeg fikk lov til å stille spørsmålet. Jeg vil også si at jeg er helt enig i det personlige ansvaret han understreket i sin innledning – så takk for det.

Så til spørsmålet:

«En vanlig konstruksjon blant personer med svært høye inntekter er såkalte «indre selskaper». F.eks. mottok de 18 deltakerne i det «indre selskapet» i Terra Securities ifølge Dagens Næringsliv 288,2 mill. kroner i 2005 og 2006, tilsvarende en avkastning på 1 149 prosent. Det synes åpenbart at dette er konstruert for å redusere skattekrav.

Mener statsråden at denne, og mange andre lignende tilfeller, gir grunnlag for å vurdere om lovverket fortsatt gir inntektstopper urimelig gode muligheter til å oppnå lav skatt?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:33:16]: Indre selskap omfattes av den generelle definisjonen av deltakerlignet selskap. Det skiller seg fra andre deltakerlignede selskaper, som ansvarlige selskaper eller kommandittselskaper, ved at det ikke framstår som et selskap overfor utenforstående. I selskapsloven er et indre selskap definert som et «selskap som ikke opptrer som sådant overfor tredjemand». Deltakerne i det indre selskapet kan være personer, aksjeselskaper eller andre selskaper.

Brukere av indre selskap anfører at et slikt selskap gir fleksibilitet ved at det er få formelle bindinger med hensyn til innskudd og uttak av kapital i selskapet. De anfører også at selskapsformen gir mulighet for hensiktsmessig regulering og fordeling av underliggende ansvar, uten at virksomheten framstår som uoversiktlig og kompleks utad.

Forut for skattereformen 2006 kunne det være svært lønnsomt å bruke indre selskaper i forbindelse med skatteplanlegging. Det kunne skje ved at det ble etablert selskapsstrukturer hvor slike selskaper inngikk, som ledd i å unngå beregning av personinntekt etter delingsmodellen. Målet med slike arrangementer var å få noe som reelt sett var arbeidsavkastning, klassifisert som kapitalinntekt og dermed redusert den totale beskatningen til 28 pst.

Skattereformen 2006 innebærer at den marginale beskatningen av lønns- og eierinntekter i stor grad er lik, og reformen har redusert eller eliminert en rekke omgåelsesmuligheter som lå i skattesystemet tidligere. Etter gjennomføringen av skattereformen 2006 og innføring av skjermingsmetoden er lønnsomheten av arrangementer som omtalt, sterkt redusert. I hovedsak vil effekten av en omklassifisering fra arbeidsavkastning til kapitalavkastning være spart arbeidsgiveravgift.

Departementet følger utviklingen nøye med hensyn til skatteplanlegging i det reformerte skattesystemet. Så langt er det ikke holdepunkter for å anta at indre selska-

per utgjør et særlig problem i denne sammenheng. Men det er for tidlig å trekke klare konklusjoner om dette nå. Når skattereformen 2006 har fått virke noe lenger, vil forskjellige utslag av de nye reglene bli inngående evaluert. Resultatene av denne evalueringen vil bli framlagt for Stortinget.

Etter min oppfatning er det viktige hensyn som kan tale for å innføre en registreringsplikt for indre selskaper. En slik registreringsplikt vil kunne bidra til åpenhet og legge til rette for større grad av innsyn. I denne sammenheng er det hensyn som trekker i forskjellige retninger, og som må veies mot hverandre, men dette er uansett en problemstilling som vi kommer til å vurdere videre.

Solveig Horne hadde her overtatt presidentplassen.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:36:15]: Jeg er ganske enig i det statsråden gir uttrykk for.

Noe av det gunstige falt bort etter reformen i 2006. Samtidig ser vi at det i en del miljøer fortsatt er et betydelig innslag av indre selskaper. Når det gjelder den beskrivelsen av hva et indre selskap er, som statsråden kom med, tror jeg i mange tilfeller at det ikke er hovedgrunnen til at man fortsatt har indre selskaper. Det skyldes ene og alene at visse grupper sørger for, som statsråden var inne på, at reell lønnsinntekt klassifiseres som noe annet og dermed fortsatt vil ha en lavere skattebyrde.

Men jeg er glad for at finansministeren vil se på dette, og spør helt konkret: Betyr det at vi får dette til Stortinget i relativt nær framtid?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:37:21]: Jeg vil være veldig forsiktig med å gå inn i en ytterligere diskusjon om dette forholdet eller andre forhold som diskuteres når det gjelder skatt. Det er selvfølgelig fordi en del av de skattereglene som gjelder i dag, benyttes av folk som har god råd. De har en betydelig mulighet til å drive skatteplanlegging hvis vi driver en omfattende, offentlig debatt om disse spørsmålene.

Men vi foretar, på generelt grunnlag, en gjennomgang – selvfølgelig – av skattereglene slik de er nå, og skal også evaluere skattereformen når vi har tilstrekkelig informasjon om hvordan den faktisk har slått ut. Et av problemene for å finne ut av det handler om de enormt store tilpasningene som ble gjort i 2004 og 2005, og som forstyrrer de opplysningene vi har om hvordan skattereformen faktisk har fungert. Jeg regner med at vi både i budsjettet for 2009 og i den evalueringen som jeg kan komme tilbake til Stortinget og orientere om gjennomføringen av, kommer til å komme inn på de spørsmålene som Syversen her tar opp.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:38:32]: Jeg skjønner godt at statsråden svarer som hun gjør.

Mitt utgangspunkt er at skal vi ha et skattesystem som fungerer, må også det brede lag av befolkningen føle at alle bidrar, og der tror jeg vi har et felles utgangspunkt.

Vi kommer jo ikke fra at man av og til får en følelse av at de som har sterkest ressurser til å kunne sno seg litt innenfor systemet, også benytter det til gagns. Jeg tror vi har et felles utgangspunkt for å hindre at så skjer, for dette har også å gjøre med – skal vi si – grunnlaget for det velferdssamfunnet vi har, hvor vi alle bidrar.

Så tilbake til noe statsråden var inne på i sitt svar, nemlig registreringsplikten, for det er vel knapt noen registreringsplikt for indre selskaper. Jeg vil bare få bekreftet at dette er noe statsråden vil se på. Får vi en registreringsplikt for den type selskaper?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:39:36]: Det kan jeg bekrefte. Som jeg sa i mitt svar, er det mange ting som tilsier at en skal gå videre på det sporet.

Jeg er helt enig med representanten Syversen i at respekten for vårt skattesystem og en felles finansiering av velferdsstaten over skatteseddelen handler om at vanlige lønnstakere og pensjonister ser at de som har spesielt store inntekter og formuer, også bidrar til fellesskapet. Det er jo bl.a. derfor vi syns det er viktig å beholde formuesskatten og gjøre den enda mer rettferdig, for blant de rikeste menneskene i Norge vil effekten av å fjerne eller redusere den eller gjøre andre krumspring når det gjelder arbeidende kapital, nettopp være at noen av de best bemidlede slipper med mindre skatt.

Presidenten: Stortinget går da videre til spørsmål 5.

Spørsmål 5

Gunnar Kvasheim (V) [11:40:34]: «Hafslund skal bygge pelletsfabrikk på Averøy og har i den forbindelse mulighet for å bygge et anlegg som kan levere reservekraft til en region hvor kraftforsyning i perioder kan være kritisk. Kraftproduksjon basert på pellets vil være et alternativ til sterkt forurensende kraftproduksjon fra de innkjøpte mobile gasskraftverkene.

Hvordan kan statsråden medvirke til at det blir satt på reservekraft fra pellets i stedet for fra mobile gasskraftverk?»

Statsråd Åslaug Haga [11:41:15]: Enova gav i oktober 2007 Hafslund tilsagn om støtte på 97 mill. kr til bygging av et kombinert kraft- og varmeanlegg på Averøy utenfor Kristiansund. Anlegget skal levere damp til den planlagte pelletsfabrikken på Averøy samt elektrisitet til nettet, og vil ha en kapasitet på levering av 207 GWh prosessdamp og 17 GWh el.

Utbygging av kraft-/varmeanlegget og pelletsfabrikken er gjensidig avhengig av hverandre. Pelletsfabrikken, som vil ha en årlig produksjonskapasitet på 450 000 tonn, vil gi en sikrere tilgang på foredlet biobrensel. Økt tilgang på foredlet biobrensel vil kunne utløse økt konvertering av eksisterende el- og oljebruk, og bidra til nyetablering av storskala bioenergianlegg. Vi betrakter dette som et meget godt prosjekt. Derfor stiller staten opp med nærmere 100 mill. kr.

Jeg er kjent med at Hafslund har foreslått å utvide kraft-/varmeanlegget, og på den måten benytte anlegget til produksjon av det man omtaler som reservekraft. Slik jeg forstår det, går forslaget ut på at det bygges en større integrert dampkjele og turbin, og at det etableres et lager av pellets på stedet som er stort nok til å fyre denne kjelen etter de samme betingelsene som et reservekraftanlegg. Hafslunds anslag med hensyn til statlig støtte for denne delen – altså det som behøves for å realisere dette tilleggsforslaget – er i størrelsesorden en halv til trekvart milliard kroner.

La meg også nevne at konsekvensen av forslaget sjølsagt er at Hafslund vil sitte med eierskapet til den mest kritiske kraftforsyningen vi har, og generelt mener jeg at det bør være offentlig eierskap til denne.

Statnett besluttet allerede i fjor vinter at det var behov for reservekraft. Statnett investerte derfor den gang i to reservekraftverk, basert på gass. Arbeidet er nå kommet langt, og effekten av disse er tre ganger så stor som Averøy-prosjektet. Det trengs tiltak over et bredt felt for å avhjelpe situasjonen i Midt-Norge. En av hovedutfordringene er å få på plass permanent produksjon, og det jobber vi systematisk med. Det er Statnetts oppgave å vurdere behovet for reservekraft.

Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet gav Statnett fredag den 18. januar henholdsvis utslippstillatelse og energikonsesjon for reservekraftverket på Tjeldbergodden. Departementene er nå i avslutningsfasen når det gjelder tilsvarende behandling av reservekraftverket på Nyhamna.

I fjor vinter, da Statnett fattet beslutningen om reservekraft, var ikke prosessen rundt bioenergi-prosjektet på Averøy kommet langt nok. I tillegg er det viktig å være klar over at det sannsynligvis er behov for nettførsterkninger i forbindelse med Averøy-prosjektet. Det har derfor ikke vært realistisk å kunne koble disse prosjektene, slik jeg oppfatter ønsket i spørsmålet fra representanten Kvasheim.

La meg også si at det er avholdt møte med aktørene bak prosjektene på Averøy, og departementet venter nå på skriftlig tilbakemelding fra Hafslund for å få belyst alle sider ved prosjektet. Vi er opptatt av å gi en rask tilbakemelding på den skriftlige henvendelsen for ikke å hindre framdriften med etablering av den viktige pelletsfabrikken, som altså allerede har fått 97 mill. kr i statlig støtte.

La meg også for ordens skyld nevne at Regjeringa i sin tillatelse til Statnett har gitt vilkår om at mulighetene for bruk av biodrivstoff i de mobile reservekraftverkene skal utredes. Utslippstillatelsen fra Miljøverndepartementet gir konkrete føringer for hvordan dette arbeidet skal legges opp. Statnett skal derfor framover arbeide aktivt for å sikre en mer miljøvennlig løsning for reservekraftverkene.

Gunnar Kvasheim (V) [11:45:55]: Det som er viktig for Hafslund og dette prosjektet på Averøy, er å få et raskt svar, slik at det kan hensyntas når investeringsbeslutningen skal fattes. Det må være en viktig oppgave å kartlegge om

dette er et reelt alternativ til mobile gasskraftverk, for det vil kunne erstatte sterkt forurensende løsninger.

Jeg håper å få bekreftet fra statsråden at den runden en nå har invitert Hafslund til ved at de skal få innlevere mer informasjon, er en reell runde som åpner for at dette alternativet kan gås videre med.

Jeg ønsker også å få bekreftet fra statsråden at denne vektleggingen av offentlig eierskap til reservekapasiteten ikke er en prioritet som går foran det å kunne velge en langt mer miljøvennlig løsning enn det å satse på mobile gasskraftverk.

Statsråd Åslaug Haga [11:46:54]: Jeg kan bekrefte at vi skal svare raskt på den henvendelsen som kommer skriftlig fra Hafslund, hvor de da går nøye gjennom hvilke behov opplegget vil fordre når det gjelder statlig finansiering, og også hvordan de ser for seg at dette anlegget skal håndteres videre når det ikke lenger er behov for reserveløsninger i Midt-Norge. Målet vårt er sjølsagt så raskt som mulig å komme dit hen at det ikke er behov for den type reserveløsninger som Statnett nå har etablert gjennom de mobile reservekraftanleggene.

Jeg skal forsikre om at Hafslund skal få en reell vurdering av dette.

Gunnar Kvasheim (V) [11:47:45]: Det er positivt at statsråden bekrefter at en vil gå tungt inn i dette for å se om det kan være et alternativ.

Kan statsråden si noe om rammebetingelsene knyttet til anskaffelsen av de mobile gasskraftverkene? Er det slik at dette er en lett omsettelig vare som gjør at et av disse gasskraftverkene f.eks. kan selges igjen fordi en har funnet et alternativ som er mer miljøvennlig, eksempelvis produksjon fra pelletsfabrikken på Averøy? Og vil en jobbe aktivt ikke bare med å minimalisere brukstiden for de mobile gasskraftverkene, men også for å etablere alternativer som er mindre forurensende enn bruk av slike gasskraftverk vil være?

Presidenten: Presidenten vil minne representanten Kvasheim om at all tale skal foregå via presidenten.

Statsråd Åslaug Haga [11:48:30]: Regjeringas mål er sjølsagt at vi skal ha en energiforsyning som er så god at vi slipper å ty til løsninger å la mobile gasskraftverk. Dette jobber vi med dagstøtt og systematisk. Nå har vi de største utfordringene i Midt-Norge. Vi er klar over at det må til økt produksjon også i området rundt Bergen for at vi skal kunne forsikre oss om at vi ikke kommer i en krevende situasjon også der.

Mitt hovedanliggende er å bidra til at vi får opp produksjon som gjør oss trygge på at vi kan håndtere strømforsyningen også i et tørrår.

Så er vi da i en situasjon i Midt-Norge at vi ikke er helt sikre på at vi kan håndtere et tørrår på en god måte, og derfor er reservekraftanleggene der. Vi skal gjøre alt vi kan for å håndtere dette på en så miljømessig god måte som mulig.

Spørsmål 6

Vera Lysklætt (V) [11:50:05]: Jeg har følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«Hammerfest Energi AS (HE) har utviklet et gasskraftverk med CO₂-håndtering – et svært viktig nyskapsprosjekt for Finnmark. NVE avsto søknaden om konsesjon i juli 2007. Avgjørelsen ble anket og er nå til behandling i departementet. Representanten Tore Nordtun (A) var i Hammerfest rett før valget i høst og uttalte at HE vil få konsesjon til det CO₂-frie gasskraftverket. Da jeg ikke fikk svar på spørsmålet i spørretimen den 19. desember 2007, stiller jeg det på nytt.

Når vil det foreligge et svar på denne anken?»

Statsråd Åslaug Haga [11:50:52]: Som representanten påpeker, avsto NVE søknaden fra Hammerfest Energi AS om konsesjon for et gasskraftverk med CO₂-håndtering i Hammerfest. NVE vektla særlig anleggets høye produksjonskostnader og begrensede virkningsgrad sammenliknet med andre løsninger for CO₂-fangst.

NVEs vedtak er påklaget av Hammerfest Energi AS, Zero og Sargas AS. Departementet fikk oversendt klagesaken fra NVE 23. oktober med direktoratets kommentarer til klagen. Etter oversendelsen av klagesaken har departementet mottatt kommentarer til NVEs oversendelsesbrev fra Hammerfest Energi AS og fra Sargas AS.

Klagesaken behandles på ordinær måte i henhold til de krav som framgår av forvaltningsloven. Jeg må be om forståelse for at jeg ikke nå, mens klagebehandlingen pågår, kan forkuttere verken tidspunkt for eller resultat av et endelig vedtak.

Vera Lysklætt (V) [11:52:04]: Jeg takker for svaret, og jeg har et oppfølgingsspørsmål.

Det som nå er viktig, er at selskapet kan få et raskt svar, slik at vi kan få beholde dette viktige forsknings- og utviklingsmiljøet i Finnmark. Snøhvit-utbyggingen har tilført Hammerfest ny infrastruktur. Denne består bl.a. av et CO₂-håndteringssystem med ledig kapasitet. Dette er det eneste CO₂-håndteringssystemet i Norge som er tilgjengelig fra land, og representerer en svært kostnadskrevende del av verdikjeden for gasskraft med fangst og lagring av CO₂. Samtidig viser utviklingen av Mongstad-prosjektet at det er viktig å fokusere på kostnadene.

Vil statsråden i Hammerfest Energi AS' ankesak vektlegge kostnadseffekten av at det finnes et system med ledig kapasitet for lagring av CO₂ i Hammerfest?

Statsråd Åslaug Haga [11:52:59]: Jeg skjønner alltid utålmodighet, og jeg skjønner at man ønsker raske svar. Samtidig er vi som departement avhengig av å gjøre en grundig jobb. Her er vi da i den situasjonen at NVE har avslått søknaden, og vi er inne i en prosess hvor vi må gå igjennom alt på nytt for å se om vi skal ta klagen til følge.

Når vi er inne i en prosess, er det ikke riktig av meg å gå inn i hvilke vurderinger vi vil legge til grunn. Da vil jeg bryte med det som er god skikk i håndteringen av slike

saker. Men det jeg kan si, er at vi har forståelse for behovet for å få raske avklaringer. Derfor har vi også avtalt på politisk nivå et møte med Hammerfest Energi.

Vera Lysklætt (V) [11:54:00]: Jeg takker også for dette svaret.

I forbindelse med planene om å utvikle renseanlegg for gasskraftverk på Mongstad har ESA stilt spørsmål vedrørende statens økonomiske bidrag til prosjektet. Olje- og energidepartementet har forklart at støtte til renseteknologi for eksos fra gasskraftverk ikke er subsidier, men investering i statens framtidige inntekter.

Vil statsråden bidra til at Hammerfest Energi AS' prosjekt behandles på samme måte som Mongstad når det gjelder investeringer i statens framtidige inntekter?

Statsråd Åslaug Haga [11:54:39]: Når det gjelder testanlegget på Mongstad, som er det vi har diskusjoner med ESA om nå, er det fortsatt ikke klart på hvilket grunnlag ESA forhåpentligvis vil kunne godkjenne anlegget. Det er ikke klart om man vil legge markedsinvestorprinsippet til grunn, eller om man vil legge unntaksbestemmelsene i EØS-avtalens § 61 til grunn.

I den grad jeg nå skal spørre om ESAs håndtering, vil det være at man går i retning av å anvende unntaksbestemmelsene i EØS-avtalen. Det er de signalene ESA har gitt oss. Det er det sporet man nå først og fremst forfølger, sjøl om det da ikke er endelig avklart hvilket spor som blir det endelige. Vi pleier å si at for oss spiller det ingen rolle hvilket spor som fører fram, bare det fører fram til en god løsning.

Spørsmål 7

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Leif Helge Kongshaug til kommunal- og regionalministeren, blir tatt opp av representanten Gunvald Ludvigsen.

Gunvald Ludvigsen (V) [11:56:13]: Følgjande spørsmål går til kommunal- og regionalministeren:

«Valgloven hjemler at forhåndsstemmegivning innenriks kan skje fra 10. august i valgåret. For fiskere som har lange turer til havs i mer enn fire uker, vil dette medføre at de blir fratatt muligheten til å stemme. Det må være et mål at det legges til rette for at alle som ønsker det, får benytte stemmeretten sin.

Vil statsråden utrede ordninger som muliggjør at fiskere og andre som på grunn av sitt yrke er borte i tiden for forhåndsstemmegivning, får anledning til å stemme?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:57:07]: Svaret er ja. Dette spørsmålet vil eg utgreia nærmare.

Eg ser det som eit viktig prinsipp at flest moglege veljarar får høve til å røysta. Departementet er no i gang med ei brei evaluering av fjorårets kommunestyre- og fylkestingsval. I dette arbeidet vil vi m.a. sjå nærmare på tidspunktet for førehandsrøysting og om dette eventuelt bør endrast. Vi vil òg sjå nærmare på om det kan vera andre

tiltak ein bør setja i verk i staden for å endra tidspunktet for førehandsrøysting.

Etter planen vil eg leggja fram for Stortinget ei melding om lokaldemokratiet i vår. Her vil ulike spørsmål knytte til valavviklinga bli diskutert. Eg tek dessutan sikte på å senda ut eit forslag til eventuelle endringar i vallova i eit høyringsnotat i juni. Her vil m.a. evalueringa av valet bli omtala. I dette notatet er det òg naturleg å drøfta perioden for førehandsrøystinga, og kva tiltak det kan vera aktuelt å setja i verk for å auka tilgjenge til vallokala.

Vallova fastset i dag at førehandsrøystinga innanriks tek til 10. august i valåret. Før vallova i 2002 vart vedteken, kunne røystegjevinga ta til 15. juli i valåret. Då dette tidspunktet vart endra – ei endring som vart samrøystes vedteken i Stortinget – la ein særleg vekt på at det var svært få veljarar som røysta i tidsrommet frå midten av juli og til fyrste halvdel av august. Ein la òg vekt på at denne perioden fall saman med ferieavviklinga, og at valkampen ikkje var komen skikkeleg i gang.

Lat meg elles berre gjera merksam på at i nordisk samanheng gjev Noreg romslege høve til førehandsrøysting. I Danmark er perioden tre veker før valet, og i Sverige åtte dagar før valet.

Gunvald Ludvigsen (V) [11:59:21]: Eg takkar statsråden for svaret.

Det er jo slik at Venstre – eg veit også Senterpartiet – er veldig oppteken av at valdeltakinga skal vere så høg som mogleg. Det å få anledning til å stemme er ein borgarrett og ei borgarplikt, og det er grunnleggjande i eit demokrati.

Eg er glad for dei signala som blir gjevne her. Dei er kanskje ikkje så veldig presise enno, men dei blir vel det.

Eg har eit tilleggsspørsmål, som kanskje kan vere eit råd i alle fall: Vil statsråden leggje til rette for elektronisk stemmegjeving for dei aktuelle gruppene som i dag ikkje får gjeve førehandsstemmer på grunn av dagens regelverk?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:00:10]: Lat meg fyrst seia kvifor eg meiner det er nødvendig med ei utgreiing.

Det er der ein er registrert busett pr. 30. juni, som i dag avgjer kva for ein kommune ein har røysterett i. Det er den såkalla skjeringsdatoen. Fristen for godkjenning av listeforslag er i dag 1. juni. Valkort, som skal sendast til alle, blir i dag trykte i slutten av juli og sende ut i byrjinga av august. Det er det som gjer det viktig å sjå noko nøyare på dette, som òg representanten ber om.

Så til elektronisk stemmegjeving. Regjeringa varsla i statsbudsjettet for 2008 at me arbeider vidare med forsøk med elektronisk stemmegjeving. Det må det sjåast godt på, men det er vårt mål at det skal prøvast ut.

Gunvald Ludvigsen (V) [12:01:17]: Takk for svaret.

Denne saka har engasjert m.a. Møre og Romsdal Fiskarlag, som viser til at mange av medlemmene deira ikkje minst er samfunnsengasjerte, og sjølv sagt ønskjer dei å nytte seg av stemmeretten på lik linje med andre. Så betre tilrettelegging for førehandsstemmegjeving for m.a. fiskarar i den havgåande fiskeflåten er viktig. Eitt prak-

tisk forslag kunne vere at ein godkjenner fleire vallokale. I utanrikstenesta er norske sjømannskyrkjer godkjende som vallokale. Kan statsråden tenkje seg å vurdere om kystvaktskip kan godkjennast som vallokale?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:02:15]: Då skal eg gjera noko så uvanleg som å svara ja ein gong til. Det er konstruktive forslag representanten her kjem med. Eg finn det naturleg at vi ser på korleis tilgjengelegheita kan gjerast betre, og ved å auka talet på vallokale. Der kan, som representanten sa, både sjømannskyrkjer, kystvaktskip og heilt sikkert andre lokale vurderast. Eg håpar at eg no skal klara å halda fristen, og at eventuelle endringar kan sendast ut på høyring i juni, slik at vi òg ved å betra tilgjengelegheita skal gjera vårt til at fleire deltek og valdeltakinga aukar.

Spørsmål 8

Fra representanten Gunnar Gundersen til miljø- og utviklingsministeren:

«Det er søkt om uttak av et ulvepar i Hedmark som har hoveddelen av sitt revir utenfor sona. Direktoratet har, ifølge Østlendingen 9. januar, ennå ikke avklart saken. Intensjonene i rovviltforliket var at belastningen ikke skulle bli så konsentrert at rettigheter ble forenget, og skulle reduseres der man allerede hadde tatt en stor belastning.

Vil statsråden ta initiativ overfor direktoratet slik at den praktiske, utøvende forvaltningen blir pålagt å forholde seg til hele intensjonen i rovviltforliket?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 9

Henning Skumsvoll (FrP) [12:03:37]: Mitt spørsmål går til samferdselsministeren:

«Antallet trafikkdrepte på veiene i Agderfylkene var i 2007 23 personer, som er hele 10 pst. av det totale antallet drepte i trafikken i 2007. Mye av årsaken til disse ulykkene er de dårlige veiene i fylkene. Det dårligste veistykket av E18/E39 mellom Oslo og Stavanger er parsellen Vigeland–Osestad i Vest-Agder. I innværende NTP lå det inne nye investeringer for denne strekningen. Ifølge de opplysninger som er fremkommet om ny NTP, er disse midlene fjernet.

Mener statsråden at dette er en riktig beslutning?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:04:25]: Det representanten Skumsvoll refererer til, er transportetatens sitt grunnlagsmateriale til ny nasjonal transportplan, som eg fekk overlevert 17. januar i år. Dette er ei fagleg tilråding innanfor ei rekneteknisk ramme lik budsjettframlegget for 2007. Innanfor ei slik ramme tilrår Statens vegvesen ei kraftig styrking av drift og vedlikehald – og dermed òg eit lågare investeringsnivå. Eit av prosjekta som ei slik prioritering får følgjer for, er parsellen Vigeland–Osestad.

Parsellen er prioritert i framlegget, men ikkje før i siste del av planperioden, noko som er ei utsetjing i høve til inneverande NTP. Med ei høgare ramme meiner dei at m.a. dette prosjektet kan startast opp tidlegare.

Lat meg streke under at framlegget frå transportetatane er ein del av prosessen fram mot stortingsmeldinga om NTP 2010–2019, som eg tek sikte på å leggje fram for Stortinget i desember i år. Framlegget er offentleg og er m.a. sendt til fylkeskommunane og dei store bykommunane til uttale. Desse har hatt ei særskild rolle i prosessen, men òg alle organisasjonar og interessegrupper kan sjølvstøtt uttale seg, og det er eg viss på at mange vil gjere.

Det er mange og vanskelege problemstillingar og prioriteringar som skal handterast gjennom denne prosessen, både om endeleg nivå på dei økonomiske rammene og om fordelinga av dei mellom sektorar, mellom forvaltingsnivå og mellom drift, vedlikehald og investeringar. I dette arbeidet vil eg vere oppteken av at transportsektoren vert tilført ressursar som gjer det mogleg å få til ei trygg og effektiv avvikling av trafikken med minst mogleg ulempe for miljøet, samstundes som rammene skal vere realistiske og føreseielege for dei som skal nytte transportnettet. Kva for vegprosjekt me gjennom denne prosessen finn rom for, vil eg kome tilbake til i meldinga.

Henning Skumsvoll (FrP) [12:06:23]: Det er klart at det ligger et forslag ute nå, men vi er veldig opptatt av at man allerede på dette tidspunkt ser at resultatet av NTP kan bli at Vigeland–Osestad faller ut. Optimismen i lokalsamfunnet har selvfølgelig rådet også i Vest-Agder. Det kan bli mange år å vente før den veldig dårlige strekningen blir utbedret. Antall trafikkdrepte i fylkene Aust- og Vest-Agder er dobbelt så høyt som i landet for øvrig, sett i forhold til folketallet. Det er nok et resultat av at E18 og E39 gjennom disse fylkene er svært dårlige.

Mitt spørsmål til statsråden er om statsråden er enig i at mye oppmerksomhet må legges på dårlige veistrekninger som Vigeland–Osestad i en stamveitredning, og om det ikke snarest mulig bør skaffes midler til en totalutbygging.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:07:24]: Det er ingen tvil om at det mange steder i landet er strekninger der det er høy ulukkesrisiko, og der det er generelt for dårlig standard. Det er òg sjølvstøtt at det er dei vegstrekningane ein vil sjå nærare på når ein skal gå inn og prioritere politisk i Nasjonal transportplan. Det er eit arbeid eg fyrst tek til med etter at fylkeskommunane og dei store bykommunane har gjeve sine høyringsuttaler i april. Ergo er det ikkje eit spørsmål eg kan svare representanten Skumsvoll konkret på i dag.

Henning Skumsvoll (FrP) [12:08:07]: Regjeringens utbyggingstakt for stamveier har gått sakte, og den går sakte – den følger visst den eksisterende Nasjonal transportplan. Statsråden kan neppe være komfortabel med at det med dagens utbyggingstakt vil ta 60 år å få et tilfredsstillende stamveinett i Norge, og selvfølgelig også da i Vest-Agder.

Mitt spørsmål er derfor om det ikke bør tas et atskillig

større løft i samferdselssektoren ved at man skaffer mer midler, slik vi hadde i eldresektoren for en del år siden. Det monner ikke, etter min vurdering, det som vi har i dag.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:08:52]: Til liks med tidlegare samferdsleministrar ynskjer eg òg sjølvstøtt størst moglege rammer. I motsetnad til tidlegare samferdsleministrar har denne regjeringa òg gjort noko med det. Me har faktisk følgt opp den gjeldande Nasjonal transportplan, som er meir ambisiøs enn det som vart framlagt av den førre regjeringa, der opposisjonspartia plussa på 1 milliard kr til veg og 1 milliard kr til bane årleg i perioden.

Det er sjølvstøtt statsrådens ynske at me skal få ei meir ambisiøs satsing i den komande Nasjonal transportplan. Eg vil gjerne invitere til breie diskusjonar og gjerne eit breitt forlik om det, for det vil òg bety at ein står samla om oppfølginga av dei målsettingane og dei rammene ein legg i Nasjonal transportplan. Hovudproblemet med NTP tidlegare har vore at ein har laga planar og handlingsprogram, men ikkje har følgt dei opp. Det prøver me no å gjere økonomisk, men me ser jo at det er eit krevjande prosjekt på grunn av den høge prisstiginga som me har i marknaden i desse dagar.

Spørsmål 10

Per Roar Bredvold (FrP) [12:10:14]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Rv. 3 i Hedmark er en problemvei for mange. Senest 16. januar 2008 var strekningen Elverum–Rena så hullete at mange biler punkterte og skapte mange farlige situasjoner. Veien var så dårlig at til og med en bergingsbil ble rammet av dette under sitt arbeid. Ifølge politiets logg var det dessuten speilblank veibane og vogntog på kryss og tvers, særlig i området Hovda bru.

Hva vil og kan statsråden gjøre for at trafikantene på denne veistrekningen skal få en bedre og ikke minst tryggere vei å ferdes på?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:10:53]: Representanten Bredvold opplyser at det den 16. januar 2008 vart skade på fleire bilar på rv. 3 mellom Elverum og Rena i Østerdalen.

Det er uheldig at slikt skjer på ein hovudveg som rv. 3. Årsaka til slike hendingar på rv. 3 og andre hovudvegar har vore låg prioritet av vedlikehald i vekslande regjeringar. I tillegg har trafikkvolumet auka meir enn føreset, både på rv. 3 og på vegnettet elles.

Den sitjande regjeringa har teke fatt i dette og auka prioriteringane av vedlikehald. Me har dei to siste åra auka løyvingane til asfaltering. Frå Elverum til Rena er det ca. 30 km. Sommaren 2007 vart det lagt nytt dekke på dei strekningane som då vart vurderte til å ha det største behovet. Den aktuelle strekninga som representanten Bredvold omtalar, er med på asfaltprogrammet for 2008. For å sikre trafikken til nytt dekke er på plass, er det utført førebels vedlikehald, og tidleg i veke 5 vil det som ytterlegare sikring verte lagt eit førebels dekke over dei verste partia.

Den andre hendinga det vart spurt om, gjeld glatt vegbane i området ved Hovda bru. Eg har fått opplyst at vêret var vanskeleg den aktuelle kvelden med nedbør og temperatur rundt 0 °C. Det hadde kome så mykje snø at entreprenøren hadde rykt ut og brøytt riksvegen nordover og strødd sand på strekningar med særleg glatt vegbane. Medan han var i den nordlege delen av brøyteroden, kom det ei kraftig regnbye i den sørlege delen av roden, rundt Hovda bru. På grunn av kombinasjonen av nybrøytt veg og kraftig regn vart vegbanen svært glatt på kort tid, og nokre vogntog fekk problem og sperra vegen. Brøytesjåføren vart varsla, han snudde og kørde sørover for å hjelpe til med stroing i samband med berging av køyretøya.

Etter mi meining er det vanskeleg å gardere seg fullt ut mot slike hendingar som denne. Dei ustabile vintrane vi har hatt dei seinare åra med raske skiftingar i vêret, store nedbørsmengder og temperaturar rundt 0 °C, inneber utfordringar både for Statens vegvesen og for trafikantane. Det er difor viktig når det først oppstår slike vêr- og føreforhold at kommunikasjonen mellom trafikantane, Statens vegvesen og entreprenørane er så god at tida med føreproblem vert så kort som mogleg, og at Statens vegvesen kan få varsla om dette gjennom vegmeldingane sine. Det er òg viktig at trafikantane er budde på og tek omsyn til vanskelege tilhøve når dei oppstår. Det er ikkje det same å ta ut på vegen ein vinterdag som det er på sommarføre. Det er viktig at me som trafikantar òg tek det inn over oss.

Eg vitja Vinterdagene på Beitostølen måndag. Vinterdagene er ei samling der Statens vegvesen og bransjen set seg ned og diskuterer korleis ein skal forbetre vintervedlikehaldet. Eg varsla der at Statens vegvesen må gjere eit enda grundigare arbeid med å få gode og konkrete funksjonskontraktar og prioritere kontroll og oppfølging av desse. Ingen av dei tilhøva som representanten Bredvold tek opp i spørsmålet sitt, kan direkte verte relatert til dårlege funksjonskontraktar eller til dårleg oppfølging av desse, som eg utdjuar i svaret mitt. Likevel er eg oppteken av at me generelt og praktisk skal jobbe kontinuerleg for å få til eit betre vintervedlikehald.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:14:34]: Jeg takker statsråden for svaret, som var et utfyllende og greit svar.

Statsråden sier også noe om grunnen til at det skjer det som skjer, bl.a. på rv. 3, og det er rv. 3 jeg snakker om nå. Der sier statsråden at det har vært lav prioritet på vedlikehold. Der er vi helt enige. Uansett regjering så skulle det vært mer vedlikehold, selvfølgelig, og så er det dette med økt trafikk.

I tillegg sa statsråden at trafikanter også har et ansvar. Selvfølgelig har de det. Men det fritar ikke oss fra at veien skal være så bra som mulig. Statsråden sa at det skal være et asfaltprogram for 2008. Det er kjempeflott. Hun henviste også til asfaltlegging i 2007. Jeg kjørte på den veien da asfalten ble lagt. Asfalten var veldig tynn. Det hjelper svært lite å legge asfalt hvis grunnarbeidet er for dårlig. Problemet med mange av veiene våre er at grunnarbeidet vårt er for dårlig. Det er for dårlig grunn. Det er ikke masseutskifting. Man legger et asfaltlag som er for tynt, og dermed får man hull.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:15:43]: I forslaget til Nasjonal transportplan, som etatane nyleg la fram, har Statens vegvesen lagt opp til ei sterkare prioritering av vedlikehald, nettopp ut frå det som representanten Bredvold tek opp, at det på mange vegar ikkje er nok å leggje ny asfalt. For å ta eit eksakt høve: På vegen opp Valdres til Beitostølen køyrer me to veghøvlar. Dei som var med på dette møtet, stilte spørsmål frå salen om kvifor ein gjorde det. Det er fordi vegen ikkje er så bein at ein greidde det med ein. Ein måtte ha ein som tok det beine, og så måtte ein ha ein annan som tok utkanten av vegen. Vegen var rett og slett nedsliten. Det seier noko om at det på mange vegar ikkje er nok å leggje på asfalt, ein må òg inn og sjå på bereevna. Ein må sjå på dei grunnleggjande strukturaane. Det medfører at ein må prioritere fleire midlar til dette arbeidet i tida framover.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:16:47]: Jeg stilte senest i desember 2007 også et spørsmål om rv. 3. Da svarte statsråden – uten at jeg husker det ordrett – noe lignende som at hun skulle følge nøye opp rv. 3. Jeg håper at statsråden gjør det, for som sagt: Det hjelper ikke å legge et tynt asfaltlag oppå en dårlig vei når grunnen ikke er bra nok. Det må mye mer til. Statsråden henviser til Nasjonal transportplan, som går over en ganske lang periode, en tiårsperiode. Det er noen år til den skal begynne å gjelde. Det er jo heller ikke helt sikkert at det blir slik som det står i Nasjonal transportplan. Hvis jeg husker riktig, er det 400 mill. kr til rv. 3.

Vil statsråden her og nå love at rv. 3 er en av de veiene som hun absolutt vil prioritere – på grunn av den store trafikkmengden, på grunn av den tunge trafikkmengden, og på grunn av de folkene som bor langs rv. 3? Det er også distriktpolitikk.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:17:53]: Dette er den andre vegen eg i dagens spørjetime har vorte beden om å prioritere. Svaret mitt må verte det same til representanten Bredvold som til den førre representanten som stilte spørsmål, nemleg at mitt politiske arbeid med Nasjonal transportplan – det er i høgste grad eit politisk arbeid det som no skjer i fylkeskommunane og i dei store bykommunane – startar etter høyringa. Eg skal høyre kva dei seier, før eg startar på mitt tunge prioriteringsarbeid. Eg håper me får ein god dialog både i Regjeringa og med opposisjonen i tida fram til stortingsmeldinga skal leggjust fram, og i prosessen i Stortinget etterpå. Så me får god tid til å diskutere prioriteringar.

Spørsmål 11

Fra representanten Martin Engeset til samferdselsministeren:

«Mandag 14. januar svarte statsråden følgende på spørsmål fra NRK om hvorvidt det ville komme en avgjørelse på søknaden om utvidet åpningstid på Moss Lufthavn Rygge i løpet av uken: «Ja, det har jeg lovet, og det skal jeg holde.» I tråd med dette innkalte statsråden til presse-

konferanse onsdag 16. for å bekjentgjøre sin beslutning. Kort tid før pressekonferansen ble den avlyst med henvisning til en møtekollisjon. Fortsatt er ingen avgjørelse kommet.

Hva var den reelle grunnen til avlysningen, og når vil en avgjørelse komme?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 12

Borghild Tenden (V) [12:19:01]: «Regjeringen har sluttet seg til nullvisjonen om antallet livsfarlig skadde og drepte i trafikken. Dette er en ambisiøs målsetting. Trafikksikkerhetsarbeidet er sammensatt og krever innsats innenfor en rekke områder som bedre infrastruktur, sikrere kjøretøy, økt kunnskap og ferdigheter blant bilførere.

Hvilke tanker har statsråden gjort seg når det gjelder å bidra til å øke ferdighetene blant bilførere, og særlig unge førere, som ofte er utsatt for alvorlige ulykker?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:19:39]: Ulukkesutviklinga viser ei halvering av talet på drepne i vegtrafikken sidan 1970. Då vart 560 personar drepne i vegtrafikken, medan talet dei siste åra har vore på mellom 220 og 250. I same perioden er trafikken tredobla. Det vil seie at risikoen for å verte drepne i vegtrafikken er redusert med om lag 85 pst. Dette syner at eit målretta og breitt samansett trafikktryggingsarbeid gjev resultat, men det viser òg at vi framleis har mykje å ta tak i.

Dei fleste drepne i trafikkulukker er førarar og passasjerar i bil, og av desse er unge personar særleg utsette. Sjølv om det ofte er fleire faktorar som spelar inn ved ei ulukke, er det ingen tvil om at føraren har eit stort ansvar, og at gode køyreferdigheiter difor er ein grunnleggjande føresetnad for ein trygg trafikk. Eg set difor stor pris på det engasjementet representanten Tenden viser, og det spørsmålet som vert stilt. I samsvar med nullvisjonen er det òg eit klart mål for Regjeringa å senke risikoen for unge førarar, m.a. ved å prioritere føraropplæringa.

I 2005 vart det innført modulbasert føraropplæring. Opplæringa er no tufta på prinsipp om trinnvis tileigning av kompetanse, slik at det er ein føresetnad å nå målet på eitt trinn for å få tilgang til og ha godt utbyte av opplæringa på det neste trinnet. Grunnleggjande kunnskapar om trafikktryggleik, risikoforståing mv. er sentrale element i opplæringa og er venta å gje auka trafikktryggleik i form av nedgang i ulukker.

Grunna overgangsordningar har opplæring fyrst vore gjeldande for alle førarkortkandidatar frå medio 2006. Det er viktig at ordninga no får verke ei tid før ein vurderer om det er naudsynt å justere. Vegdirektoratet vil difor evaluere ho tidlegast i 2009. Då opplæringsordninga krev auka kompetanse for både sensorar og trafikklærarar, har Vegdirektoratet i samarbeid med trafikkskulebransjen og trafikklærarutdanninga sett i gang prosjektet «Krafttak for god føraropplæring» frå 2007.

Trafikalt grunnkurs vart innført 1. juli 2003. Kurset

skal gje grunnleggjande forståing for trafikk og vere utgangspunkt for all vidare føraropplæring. Berre den som har gjennomført eit slikt kurs, har lov til å øvingskøyre. Statistikken viser at høg ulukkesrisiko i stor grad heng saman med lite køyreerfaring. Statens vegvesen gjer difor ein stor innsats for å få ungdom til å køyre mykje før dei melder seg opp til førarprøve. I regelverket er det lagt til rette for å ta trafikalt grunnkurs i skulen. Departementet og Vegdirektoratet vil arbeide vidare for å få fleire offentlege skular til å tilby trafikalt grunnkurs.

Eg har i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet sett i gang eit pilotprosjekt, «Føreropplæring i tilknytning til vidaregåande skole – bedre og billigere i distriktene». Prosjektet legg vekt på trafikktryggleik og praktisk tilrettelegging av føraropplæringa for ungdom i distrikta og vil gje nyttig erfaringsgrunnlag for det vidare samarbeidet mellom skule og trafikkskule.

I går vitja eg Firda vidaregåande skule, ein av dei seks skulane som er med i dette prosjektet. Dei har ei langvarig opplæring. Medrekna trafikalt grunnkurs har dei til saman 67 timar teori, som strekkjer seg over tre år. Ein har òg avtalar med foreldra og eleven – skrivne kontraktar om ei viss mengd køyretrening før ein får melde seg opp til å ta sertifikat.

Det er ingen tvil om at det å strekkje opplæringa utover i tid gjev ei betre forståing av den kompleksiteten ein møter i trafikken. Strykprosenten, som dessverre er på mellom 50 og 60 på landsbasis, er ved denne skulen 15 på teoridelen. På praksisdelen er den gjennomsnittlege strykprosenten 20, medan elevane som har gjennomgått denne opplæringa, har berre vel 3 pst. stryk. Det tilseier at ein her er inne på noko som me må sjå nærare på. Prosjektet skal evaluerast gjennom NTNU, ved ei følgjeevaluering.

Statens vegvesen har òg starta eit prosjekt der målet er å få fram meir kunnskap om einskilde høgrisikogrupper, for å kunne peike ut effektive tiltak mot risikoframferd. Unge førarar er dessverre ei slik høgrisikogruppe. Transportøkonomisk institutt har no fått i oppdrag å følgje to årskull med 16-åringar og 18-åringar for å finne ut meir om deira kunnskap om og framferd i trafikken. Prosjektet er venta ferdigstilt i 2010, og resultatata vil leggje viktige premissar for vidare innsats på dette området.

Fleire særskilde tiltak overfor ungdom er sette i verk av dei ulike aktørane på trafikktryggleiksfeltet. «Sei ifrå»-kampanjen til Statens vegvesen og Jentenes trafikkaksjon i regi av Trygg Trafikk er to døme på slike tiltak. «Sei ifrå» vart starta for over ti år sidan i Sogn og Fjordane, og evalueringa syner at tiltaket har positive resultat. Erfaringane syner at ei samordning av fleire tiltak gjev god effekt. Til dømes har haldningskampanjar større verknad om dei vert kombinerte med målretta kontrollar. Tiltaket vert no vidareført òg i andre fylke.

Fleire stader er det òg etablert særskilde buss- og drosjeetilbod for ungdom, som gode alternativ for å kome trygt heim. Tilboda kan vonleg òg redusere omfanget av promillekøyning på dei tidspunkta i helgene då mange av ulukene skjer. Eg meiner at ordningar som «Trygt heim for ein 50-lapp» både har ein direkte og ein indirekte tryggleikseffekt. For det fyrste reduserer dei talet på ungdomar

på vegane på særleg ulukkesbelasta tidspunkt, og for det andre bidreg ordninga til å fokusere på trafikktryggleik.

Utover dette vil eg peike på at òg andre trafikktryggingstiltak som vert gjennomførte, medverkar til å redusere talet på ulukker der ungdomar er involverte, som t.d. etablering av ulike former for midtdelarar, utbetring av sideterreng, fastsetjing og handheving av fartsgrenser, mv. Samarbeidet med politiet er eit særleg viktig element i dette arbeidet.

Den breie, men målretta innsatsen overfor bilførarar generelt og ungdom spesielt held fram. Eg ventar at den komande evalueringa av føraropplæringa og gjennomføringa av etatsprosjekt om høgrisikogrunder vil gje viktige bidrag til utvikling av nye og effektive verkemiddel i arbeidet for auka førardugleik og mot ungdomsulukker.

Eg er glad for at Tenden òg er oppteken av den rolla den einskilde sjåfør har for trafikktryggleiken, og eg vil streke under at eg er svært lydhøyr for forslag og synspunkt.

Borghild Tenden (V) [12:26:14]: Venstre har, som også statsråden sier, lenge hatt fokus på denne saken og spesielt på det med trafikkskoler. Havarikommisjonen har nettopp kommet ut med en tilråding om at autoriserte trafikkskoler bør godkjenne de kandidatene som skal opp til førerprøven. På denne måten vil trafikkskolene i større grad ansvarliggjøres og få brukt den kompetansen de innehar. Vi har veldig mange gode trafikkskoler her i dette landet.

Mener statsråden at dette kan være veien å gå for at vi skal få bedre unge og nyutdannede sjåfør?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:26:55]: Det er ingen tvil om at det å ha tilstrekkeleg køyretrening er eit avgjerande element for å redusere risikoen for ulukker. Det viser òg statistikken. Når me vert 26–27–28 år, reduserer vi risikoen for å verte innblanda i ulukker vesentleg. Men det handlar nok ikkje berre om alder, det handlar mest om at ein då har fått køyretrening. Ein skjønar trafikkbilletet på ein betre måte. Sett i den samanhengen er sjølv-sagt forslaget frå Havarikommisjonen interessant, og eg vil definitivt sjå nærare på det – eg har ikkje hatt tid til å gjere det enno – og kva konsekvensar både av praktisk og anna art det måtte ha. Eg synest det er eit konstruktivt innspel i debatten om det felles mål me alle har om å få ned ulukkesrisikoen.

Borghild Tenden (V) [12:27:56]: Venstre mener at offentliggjøring av strykprosent ved de ulike skolene kan ha stor verdi, og at det er et demokratisk grunnprinsipp. Aanestad i Datatilsynet sier i bladet Trafikkskolen:

«Disse opplysningene gir faktisk forbrukerne informasjon som utvilsomt hjelper dem med å velge en kjøreskole som bryr seg om at de når målet sitt om å få et førerkort og bli en trygg og god sjåfør.»

Vil samferdselsministeren sørge for at denne type statistikk blir offentliggjort?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:28:39]: Igjen vil eg takke for eit innspel som eg vil gå inn og sjå nærare på.

Noko av det som slo meg i går då eg besøkte Firda vidaregåande skule, der òg køyreskulen var invitert – det er jo ein køyreskule som tek seg av det praktiske her – var dei haldningane me møtte frå køyrelærarane, det personlege engasjementet dei viste overfor elevane, og som gjenspeglar seg i dei elevane eg snakka med. Dei følte at dei vart varetakne. Det viktige var at dei skulle verte gode sjåførar. Som ei av dei uttrykte: Det var ikkje nødvendigvis så viktig at ho fekk sertifikatet til 18-årsdagen, men at ho fekk det i løpet av ei tid framover, og at ho skulle verte ein god sjåfør. Dei haldningane er det viktig å få inn hjå den enkelte elev, og det kan godt hende at det å offentliggjøre strykprosenten vil vere eit verkemiddel for å framleise haldningar som er ynskjelege.

Spørsmål 13

Torbjørn Andersen (FrP) [12:30:03]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«E18 mellom Tvedestrand og Arendal er en svært trafikkfarlig del av stamveien gjennom Aust-Agder. I spørretimen 7. november 2007 svarte statsråden på spørsmål fra undertegnede at arbeidet med ny E18 på denne strekningen kunne igangsettes innen fem år. I forslaget til NTP, som ble fremlagt den 17. januar 2008, er det imidlertid ikke rom for statsrådets løfte! Det omkom 23 mennesker på dødsveiene i Agder i 2007.

Hva mente egentlig statsråden med sitt svar i spørretimen den 7. november 2007 vedrørende E18 Arendal–Tvedestrand?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:31:08]: Som eg også svara på spørsmål 9 i dag, fekk eg 17. januar i år overlevert transportetatane sitt faglege grunnlagsmateriale for ny nasjonal transportplan, som er utarbeidd innfor ei rekneteknisk planramme lik budsjettframlegget for 2007.

Lat meg igjen streke under at framlegget frå transportetatane er ein del av prosessen fram mot stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2010–2019, som eg tek sikte på å leggje fram for Stortinget i desember i år.

I spørjetimen onsdag 7. november 2007 svara eg representanten Andersen at strekninga E18 mellom Arendal og Tvedestrand inngår i ei konseptvalutgreiing for strekninga Langangen–Grimstad. Dette er eit arbeid som no er starta opp, og det vil etter kvart verte gjennomført ekstern kvalitetssikring, såkalla KS1. I svaret mitt 7. november viste eg til at eit realistisk overslag for tidsbruken for planlegging ville vere om lag fem år. Det er førebels ingenting som tyder på at dette overslaget ikkje framleis står ved lag.

Som eg svara representanten på tilsvarande spørsmål i spørjetimen 7. mars og 7. november 2007, vil denne strekninga kunne verte vurdert i samband med Nasjonal transportplan 2010–2019. Dette står sjølv-sagt ved lag.

Torbjørn Andersen (FrP) [12:32:31]: Det gikk bare tre dager etter at jeg hadde levert inn dette spørsmålet, før det omkom nok et menneske på denne blodstenkte drapsstrekningen, E18 mellom Arendal og Tvedestrand. Jeg vil

kort sitere hva en lokalavis skrev i en leder om denne ulykken:

«Søndag morgen skjedde det igjen. En ny dødsulykke på E18 i Arendal, denne gangen (...) ved (...) Nesheim skole. En ung kvinne i slutten av 20-årene i en varevogn omkom i en voldsom kollisjon med et vogntog.»

Og videre:

«Hvor lenge skal våre politikere la det som nå på folkemunne kalles for «Dødsveien» mellom Tvedestrand og Arendal ligge som den gjør?»

Jeg sender dette spørsmålet videre til statsråden, nok en gang: Hvor lenge skal denne drapsveien mellom Arendal og Tvedestrand få ligge slik den er i dag, og kreve kanskje enda flere uskyldige menneskeliv i mange, mange år til, før statsråden skjønner at noe må gjøres med denne to mil lange, ekstra farlige strekningen på E18?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:33:41]: Dette er det tredje spørsmålet i dag der eg vert bedt om å gje lovnad om kva som skal verte lagt fram i stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan i desember. Som eg har sagt i samband med dei to tidlegare spørsmåla, går no forslaget frå etatane ut til fylket til høyring, og så skal Regjeringa starte sitt arbeid, og eg skal sjølvsagt leggje grunnlaget for det i mitt departement. Det er ikkje mogleg for meg i dag å gå inn med lovnad på noka strekning. Eg var for to dagar sidan på minnemarkering i Oppland for 28 dødsoffer på vegane i Oppland – dei fleste veldig unge. På vegen heim frå minnemarkeringa køyrde me, eit par kilometer frå min eigen heimstad, forbi ei ulukke med nok ein yngre bilfører som var omkomen. Over heile landet har me altfor mange ulukker, og ein viktig del av arbeidet med Nasjonal transportplan vil sjølvsagt vere å sjå på korleis me kan setje inn tiltak som hindrar tilsvarande ulukker i framtida.

Torbjørn Andersen (FrP) [12:34:53]: I Agder-fylkene omkom det 23 personer i trafikken i 2007. De to Agder-fylkene har ikke mer enn 5 pst. av innbyggerne her i landet, men vi har 10 pst. av trafikkulykkene, og mye av forklaringen på hvorfor vi er så overrepresentert i Agder i forhold til resten av landet når det gjelder trafikkulykker, er nettopp de elendige veiene vi har der nede. Vi vet jo at trafikkulykker dreier seg om død, om lemlestelse, tragedier som kunne vært unngått om bare statsråd og regjering virkelig hadde villet gjøre noe med dette ved bl.a. å bygge bedre veier. Men det vil altså tilsynelatende denne regjeringen ikke, og jeg må si fra denne talerstol at jeg blir deprimerert, jeg blir opprørt, jeg blir kvalm, jeg blir syk, og jeg blir direkte forbanna over å høre disse iskalde og kyniske standardsvarene som vi alltid får fra samferdselsministeren hver eneste gang vi spør og bringer dette problemet som vi har med veier på Sørlandet, på bane i Stortinget.

Presidenten: Presidenten vil vel bemerke at et av de ordene representanten brukte, ikke er et parlamentarisk uttrykk.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:36:08]: Eg vert nesten stum over å høyre det representanten seier. Eg stod i kyrkja i Oppland. Eg møtte pårørende – eg har gjort det mange stader elles i landet. Eg synest representanten òg burde ta seg ein tur og snakke med dei pårørende. Eg tek ikkje lett på dette. Eg følgjer faktisk opp ein transportplan som den førre regjeringa nok ikkje la opp ambisiøst nok, men som opposisjonsparti då forsterka. Det er faktisk eg den fyrste ministeren som gjer, og me er den fyrste regjeringa som gjer det. Me fokuserer sterkt på trafikksikringsarbeid, men i motsetning til enkelte stortingsrepresentantar har me faktisk òg fokus på heile breidda. I samband med det førre spørsmålet gjorde eg greie for den breie satsinga på trafikksikkerheit, som har gjort at me har halvert tallet på omkomne, samtidig som trafikkmengda er tredobla. Risikoen for å omkome i trafikken i Noreg er redusert med 85 pst. på grunn av eit breitt arbeid. Det er berre dei siste åra me har bygd midtdelar, som enkelte parti framhevar som den einaste løysinga. Me skal halde fram med det breie arbeidet, og me skal gjere det i respekt for dei trafikkfarande og i respekt for alle dei som er skadde eller har omkome i trafikken.

Spørsmål 14

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Line Henriette Holten Hjemdal til barne- og likestillingsministeren, vil bli besvart av helse- og omsorgsministeren som rette vedkommende.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:37:39]: «Solsikkeolje, fiskepinner, kakemiks og cappucinopulver er eksempler på matvarer som inneholder transfett. Risikoen for hjerte- og karsykdom øker med 25 prosent ved inntak av ca. 5 gram transfett om dagen, og høyt inntak av transfett kan også føre til kreft. I Danmark er det nå en maksimumsgrense for transfett i mat, men i Norge er ikke produsentene pliktige til å oppgi fettene i matvarer.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre forbrukerne informasjon om innholdet av transfett i matvarer?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:38:21]: Transfettssyrer kan øke risikoen for hjerteinfarkt, og derfor bør inntaket begrenses – slik jeg også opplever er spørrerens intensjon. Ernæringsmyndighetene har over lang tid arbeidet for å redusere innholdet av transfett i kostholdet, og i dag inneholder nordmenns kosthold lite transfett – heldigvis.

Transfettssyrer dannes ved delvis herding av oljer eller ved bakteriell aktivitet i vommen hos drøvtyggere. Transfettssyrer finnes i industrielt produserte matvarer hvor man kan bruke delvis herdete oljer som ingrediens, og naturlig i melk og kjøtt fra drøvtyggere som storfe og sau.

Tidlig på 1990-tallet inngikk myndighetene og matvareindustrien et samarbeid for å redusere innholdet av transfettssyrer i industrielt framstilte produkter. Dette samarbeidet var vellykket. Innholdet av transfettssyrer ble redusert i en rekke produktgrupper som margarin, bakevarer og tørre varer. I dag er nordmenns gjennomsnittlige inntak

av transfettsyrer om lag i tråd med anbefalinger fra Verdens helseorganisasjon, og derfor har en på faglig grunnlag vurdert at det ikke er nødvendig pr. i dag å innføre en maksimumsgrense.

Da myndighetene og industrien startet samarbeidet for å redusere kostens innhold av transfettsyrer, var margarin den største kilden til transfett. Nå er det bare ubetydelige mengder transfett i margarin. De største kildene for transfett i kostholdet i dag er fete meieri- og kjøttvarer. Vi kan imidlertid ikke utelukke at innholdet av transfettsyrer kan være høyt i noen industrielt produserte varer. Derfor er det viktig hele tida å følge utviklinga nøye – og det gjør vi – når det gjelder sammensetninga av våre matvarer, både norske og de som er importert. Jeg vil også ved behov vurdere nye tiltak med hensyn til dette. Innholdet av transfettoljer i bl.a. oljer, kaker og kjeks blir nå analysert.

Når det gjelder spørsmålet om informasjon til forbruker om innholdet av transfett, anbefaler norske fagmyndigheter at maten skal merkes med «transfett». I merkespørsmål er imidlertid norsk regelverk harmonisert med EUs regelverk. EUs merkedirektiv er for tida under revisjon. Norske myndigheter jobber i denne sammenhengen overfor EU for å få til obligatorisk merking av transfett, mettett fett, sukker og salt.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:40:58]: Jeg er glad for statsrådets svar, for jo mer man jobber med dette området, jo mer overrasket blir man over hvor mye transfett som brukes i ulike varer. Jeg tror at det er mange forbrukere som ikke er klar over hvilken risiko man løper hvis det vanlige kostholdet inneholder for mye transfett.

Det viser seg, som Sosial- og helsedirektoratet sa i fjor, at vi har hatt en positiv utvikling i kostholdet de siste 20 årene, men dessverre har den stoppet opp. De påpeker at noe av årsaken kan være at man spiser mer gatekjøkkenmat og ferdigmat. Vi vet at nettopp denne type matvarer inneholder mer transfett enn det som er ønskelig. Derfor mener jeg at vi må informere tydeligere om dette. Det er et samlet storting som sier at det er billigere å forebygge enn å reparere. Utfordringen er: Hvordan vil statsråden gjøre dette?

Statsråd Sylvia Brustad [12:42:12]: Jeg er helt enig med representanten Holten Hjemdal i at her er det fortsatt en jobb å gjøre. Jeg trur nok også det er helt riktig at det er en god del forbrukere som ikke vet hvor mye transfett det er i en del varer, f.eks. i en del gatekjøkkenmat. Det er en av grunnene til at vi nå har fått satt i gang analyser av bl.a. en del oljer som også brukes i den forbindelse – og, som jeg sa, også i noen kaker og kjeks.

Jeg mener at noe av det viktigste vi kan gjøre, er å få på plass en merkeordning hvor det klart og tydelig står at denne varen inneholder så og så mye transfett, og så må en sjølsagt også informere enda mer om at dette er det ikke bra å ha for mye av. Det gjennomsnittlige forbruket ligger pr. i dag på et forholdsvis greit nivå, men jeg trur nok Holten Hjemdal har helt rett i at her er det også ulikheter med hensyn til hvem som spiser hva. Derfor er det veldig viktig å forebygge så mye som overhodet mulig. Så vi

kommer fortsatt til å ha en veldig tett dialog med EU for å få på plass merkeordninga, og også for å kunne informere enda mer om at en må være oppmerksom på at en kan få for mye transfett i seg hvis en spiser det eller det, f.eks.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:43:25]: Mitt siste oppfølgingsspørsmål går direkte på det arbeidet vi har overfor EU. Når tror statsråden at et slikt eventuelt direktiv kan være på plass? For hvis *det* er nøkkelen til at vi skal komme lenger i kampen mot dette fett, er det også viktig å vite når vi har nøkkelen i hånden, slik at vi kan informere forbrukeren. Det er avgjørende viktig for at vi skal kunne få ned risikoen for hjerte- og karsykdommer, og også eventuelt for kreft.

Statsråd Sylvia Brustad [12:44:03]: Jeg kan dessverre ikke i dag svare på akkurat når dette er ferdig, for det er det som kjent ikke vi som bestemmer. Men det jeg kan bekrefte, er at vi har veldig nær dialog med EU. Vi prøver å pushe på. Jeg har personlig hatt flere møter med helsekommissær Kyprianou om også denne saka, så jeg håper at dette skal være på plass om ikke så lenge. Det kan jeg jo ikke garantere, men vi skal prøve å bidra til det. Så jobber vi også nå, til orientering, med å få på plass en egen merkeordning, i første rekke en norsk merkeordning, slik at vi som forbrukere skal vite mer om at dette er sunt, og dette er ikke så sunt. Det håper jeg skal kunne være på plass i løpet av ganske kort tid.

Spørsmål 15

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:44:51]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«I Aftenposten 10. januar 2008 er det en artikkel om manglende gjennomgang av straffesaker i Oslo. Oslo-politiet sliter med store saksmengder og en nedgang i oppklaringsprosenten. Statsråden har tidligere uttalt at Oslo-politiet bør bruke sine tildelte midler på en bedre måte.

Hva vil statsråden gjøre med de problemene Oslo-politiet sliter med, og på hvilken måte kan disse løses bedre i fremtiden enn hva tilfellet er i dag?»

Statsråd Knut Storberget [12:45:20]: Innledningsvis vil jeg si at Oslo politidistrikt har mange utfordrende oppgaver, og at de ansatte i distriktet gjør en stor innsats for å bekjempe kriminaliteten og oppklare saker. Jeg mener at Oslo politidistrikt har grepet fatt i mange av de nye utfordringene på kriminalitetsområdet på en veldig god måte i løpet av de siste årene. I løpet av de senere år har Oslo politidistrikt fått store økninger i budsjettene for å løse disse oppgavene. Bare fra 2007 til 2008 har bevilgningene økt med 73 mill. kr.

Oppklaringsprosenten for forbrytelser i Oslo var pr. 1. januar 20,8. På landsbasis var tallet 36,5. Det viser jo litt av utfordringene – ikke bare med hensyn til de rent politiare oppgaver, men også med hensyn til kriminalitetsbildet i Oslo.

På linje med politiet i Norge for øvrig har Oslo politi-

distrikt en særlig utfordring knyttet til oppklaring av vinningsforbrytelser. Det er dette som ligger i det lave oppklaringsprosenttallet. Per 1. oktober var oppklaringsandelen på 9,2 pst., som jo er for lavt. Landsgjennomsnittet var på 16,7 pst. Det bør legges til at Oslo politidistrikts andel av den totale vinningskriminaliteten på landsbasis er 27 pst., og at den delen av vinningsforbrytelser hvor det ikke er noen mistenkt eller noe åsted, har økt ytterligere. Folk mister lommebøker og mobiltelefoner, og det blir også stjålet andre ting der man nærmest ikke har noen spor å gå etter.

Oslo politidistrikt har en særlig tung og viktig rolle i det kriminalitetsbekjempende arbeid som norsk politi samlet sett utfører. Dette gjelder særlig innenfor de deler av straffesaksarbeidet som kan karakteriseres som alvorlig organisert kriminalitet.

Oslo politidistrikt har over tid arbeidet med en endringsprosess i organisasjonen der forutsetningen er at «de foreslåtte organisasjonsendringene skulle bedre utnyttelsen av politidistriktets samlede kompetanse og ressurser og gi en mer fleksibel organisasjon med formål å løse distriktets fremtidige oppgaver, jf distriktets visjon og strategi». Det er i denne prosessen foretatt en del organisatoriske endringer, bl.a. med opprettelse av en egen strategisk stab og en mer rendyrking av kjerneoppgavene i ordens- og kriminalavdelingen ved distriktet. Imidlertid gjenstår arbeid bl.a. i forhold til organisering av politistasjonene der arbeidet med vinningskriminaliteten er sentralt. Jeg vil her føye til at fra Justisdepartementets side fokuserer vi nå på spørsmålet om utviklingen av antall politiposter i Oslo. Det er Regjeringas ambisjon at vi skal øke antall politiposter i Norge, og Oslo er her et sentralt område.

Politidirektoratet hadde tilsyn ved Oslo politidistrikt i september–oktober 2007, hvor bl.a. organiseringen ble tatt opp, som også spøreren var inne på. Direktoratets tilbakemelding fra tilsynet behandles nå i Oslo politidistrikt. Distriktet oppnår gode resultater innenfor en rekke områder som det er grunnlag for å bygge videre på. Jeg vil i denne forbindelse vise til eksempler som gjengprosjektet, gjengangerprosjektet og innsats mot menneskehandel, som det har vært viktig for oss i Justisdepartementet å få i gang.

Jeg vil også tro at satsingen på utvidet bruk av DNA, som skal skje i løpet av dette året, vil bidra til å høyne oppklaringsprosenten også for vinningskriminaliteten i framtida. De erfaringene man har gjort i Storbritannia, viser at oppklaringen av innbrudd økte fra 14 pst. til 45 pst. der DNA-register kunne brukes. Jeg tror at det faktisk er det viktigste strategiske grepet vi kan ta for å få opp oppklaringsprosenten, slik situasjonen nå er. Det vil også bli innført en sentral finansiering av DNA-analyser, noe som har vært et sentralt krav både fra Arbeiderpartiet og fra Fremskrittspartiet. Det vil etter planen skje fra 1. september i år. Som representanten Ellingsen er kjent med, er det lagt inn i inneværende års budsjett.

Jeg har fått forsikring om at Politidirektoratet i samarbeid med politimesteren vil følge opp tilsynsrapporten for Oslo politidistrikt, slik at politidistriktet vil lykkes i sitt arbeid med å få til en best mulig organisering som på sikt, sammen med DNA-reformen, vil kunne gi gode resultater på alle områder innenfor straffesaksfeltet.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:50:07]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det viktigste verktøyet Oslo politidistrikt har, er kanskje at de har mange flinke ansatte. Uten det hadde ting kanskje sett enda verre ut. Samtidig ligger det i statsrådens svar at Oslo politidistrikt utvilsomt har utfordringer som de pr. i dag tydeligvis ikke har god nok kontroll over.

Etter det jeg har oppfattet, har Oslo politidistrikt noe overskudd på fjorårets budsjett, noe jeg synes er uheldig, sett i lys av de utfordringene de har, og de manglende resultatene. Jeg går ut fra at det er noe som Oslo politidistrikt selv, Politidirektoratet og ikke minst politisk ledelse i departementet er seg bevisst – og ønsker å gjøre noe med. De som betaler prisen for manglende kvalitet levert i Oslo, er jo de som bor i denne byen, og det synes jeg man bør fokusere på videre. Når statsråden viser til en oppklaringsprosent på 9,2 når det gjelder vinningsforbrytelser, er den selvfølgelig altfor lav.

Hvordan ser statsråden på mulighetene videre? Er dette et ledelsesproblem i Oslo, eller er det andre ting det bør tas tak i?

Statsråd Knut Storberget [12:51:11]: Jeg mener det er grunn til å understreke de gode resultatene som Oslo-politiet faktisk har. Vi kan i veldig stor grad karakterisere Oslo som en trygg by, hvor det leveres utrolig mange gode polititjenester. Det hører vi sjelden om i den offentlige debatten – det er gjerne når det går galt, at politiets virksomhet blir beskrevet.

Jeg har behov for å si at Justisdepartementets og Regjeringas engasjement for å bedre polititjenestene i Oslo ikke først og fremst er basert på den oppfatning at det er full krise der ute. Det er en veldig god økonomistyring, som har resultert i at man drar med seg et overskudd fra fjoråret – som representanten helt riktig pekte på – inn i 2008. Det er positivt – men det er et tankekors i diskusjonen om at det er altfor små økonomiske ressurser i politidistriktet, all den tid man sitter igjen med anslagsvis over 40 mill. kr etter 2007.

Vi har mange utfordringer, men vårt arbeid bygger først og fremst på at Oslo har vist at det nytter å satse.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [12:52:17]: Jeg er enig i det siste. Hvis ikke hadde vi bare måttet gå hjem, hele gjengen – det ville ikke vært noen løsning i det hele tatt.

Poenget må jo være at man får til en bedre styring og en bedre ledelse – og derigjennom en bedre måloppnåelse. Jeg er helt enig i at man i Oslo er flink på mange områder, men jeg går ut fra at statsråden er enig i at 9,2 pst. oppklaring av vinningsforbrytelser er for dårlig. Det betyr at over 90 pst. av sakene er borte vekk. Det er selvfølgelig mange saker med ukjent gjerningsmann – man er kanskje ikke sikker på verken åsted eller annet. Men allikevel ser 9,2 pst. rimelig stusslig ut. Når man ser det opp mot det faktum at Oslo har et vesentlig overskudd, som statsråden nå pekte på, er det litt overraskende at man ikke kunne brukt de midlene til faktisk å styrke tjenestene i fjor, heller enn å dra med seg et overskudd over til i år. Jeg går ut fra at når man budsjetterer, både ved behandlingen på Stortinget

og ved det forarbeidet man gjør i departementet, har man en plan om at de bevilgningene som gis, faktisk skal brukes i *det* året, og ikke at de skal overføres til året etterpå. Da har man i så fall innført en ny budsjetteringsordning som iallfall ikke jeg er kjent med.

Mitt spørsmål blir: På hva slags måte har statsråden tenkt å sørge for at Oslo på lik linje med resten av landet i større grad vil oppfylle de kravene og de forventningene Stortinget har, bl.a. når det gjelder budsjettering og måloppnåelse?

Statsråd Knut Storberget [12:53:27]: Vi har en tett dialog med politidirektøren og også med politimesteren i Oslo når det gjelder de spørsmål som nå reises.

Oslo politidistrikt har et budsjett på over 1,4 milliarder kr. Vi er opptatt av at man skal holde orden i økonomien, slik at man ikke bruker mer penger enn det man faktisk får. Så ser vi at man så langt har et overskudd i år. Samtidig er ikke det større enn at det er tillatt å overføre det til neste års drift. Noe av det vil jeg vel anta – uten at jeg har brakt fullstendig klarhet i det – vil være knyttet til investeringer, som kanskje skal betales senere. Men det er selvfølgelig viktig for oss at vi får brukt mest mulig av de midlene som er, særlig i en tid hvor Oslo politidistrikt er presset. Og jeg håper at vi i løpet av dette året nettopp kan få på plass bl.a. avklaring rundt politiposter. Med flere tjenestemenn ute knyttet til et stort opptak ved Politihøgskolen og ikke minst med igangsettelse av DNA-reformen vil jeg – folkelig sagt – tro at pengene skal få bein å gå på.

Spørsmål 16

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [12:54:47]: «Oslo opplever en voldsom økning i tagging. Økningen har vært særlig markant etter at Oslo bystyre vedtok å opprette en lovlig kommunal taggevegg. I særlig grad har taggingen gått ut over Oslos T-banevognsett, hvor opprydning etter tilgrisingen er beregnet å koste nær 70 millioner kroner. Tagging fører til forslumming, og forbindes av mange med utrygghet.

Hva har statsråden tenkt å foreta seg for å få bukt med problemet, og hvilken straff mener statsråden er egnet for dem som blir tatt for ulovlig tagging?»

Statsråd Knut Storberget [12:55:25]: La meg først si at ulovlig tagging er noe svineri. Men det er en utfordring som ikke bare Justisdepartementet må rå med; det er viktig at mange tar ansvar for den problemstillingen. Vi kommer ikke til å løse problemet med tagging med straffereaksjoner alene, slik spørsmålet nærmest legger opp til.

For å sikre nøyaktig og oppdatert informasjon om problemet med tagging i Oslo hadde jeg i begynnelsen av januar i år – det er ikke så lenge siden – et møte med en rekke representanter fra Oslo kommune, deriblant Fremskrittspartiets Peter N. Myhre. Ledelsen i Politidirektoratet og Oslo politidistrikt var også til stede på dette møtet. Det var et godt møte.

Fra kommunens side ble det gitt en detaljert beskrivelse av omfanget av taggingen, et omfang som framstod som meget alvorlig – med stor skade og etter mitt skjønn en aktivitet som også bidrar til å gi signaler utad til både yngre og eldre om en atferd overfor fellesskapet som er helt uakseptabel. Derfor er det viktig for Regjeringa å forebygge bedre og skape trygghet også ut fra en slik problemstilling. Bedre forebygging skjer gjennom et godt og strategisk samarbeid mellom lokale aktører. For å styrke og ansvarliggjøre den lokale samhandlingen satser Regjeringa aktivt på etablering av politiråd. Dette er spørsmål som det er naturlig å henføre nettopp til slike arenaer der bl.a. toppledelsen i det lokale politidistriktet og toppledere i kommunen får møte. I Oslo ble politiråd etablert i 2007. Med bakgrunn i gode strategiske analyser skal de sammen bidra til at det iverksettes tiltak for bl.a. å forebygge tagging og annen form for kriminalitet.

Kommunen gav i møtet uttrykk for at de er klar over sitt ansvar for å forebygge og bekjempe tagging innenfor byens grenser. Det har over tid vært et tett samarbeid mellom kommunale instanser, politi og Oslo Sporveier for å takle utfordringene. Kommunen har også benyttet vaktelskaper for å patruljere utsatte områder.

Økningen i taggingen i fjor, særlig rettet mot de nye T-baneseftene, gjorde likevel kommunen bekymret med tanke på politiets ressurser til å møte problemet. Det hersket en oppfatning om at Oslo-politiet de siste par år ikke hadde prioritert innsatsen mot taggingen.

I forkant av møtet i departementet hadde imidlertid Oslo politidistrikt og de ansvarlige for T-banedriften hatt et møte der det ble lagt en felles strategi for dette. Et sentralt element her er å styrke samarbeidet mellom politiets operasjonssentral og operasjonsledere ved T-banen. Et tettere etterretningssamarbeid og opprettelse av kontaktpersoner ved de ulike politistasjonene inngår nå også i denne strategien. Det mener jeg er helt avgjørende hvis politiet skal lykkes i dette arbeidet.

Jeg ble beroliget av å høre om de organisatoriske grep som nå blir foretatt fra både kommune og politi, altså de ansvarlige parter, for å takle denne utfordringen. Med de økte ressurser politiet har fått tilført den senere tid, også i Oslo, står vi etter min mening ikke overfor et tilfelle av ressursmangel.

For å kunne forvise meg om at samarbeidet mellom kommune og politi fungerer etter intensjonen, foreslo jeg overfor partene i møtet at vi møtes hos Oslo T-banedrift – da blir det en T-banetur – til sommeren og tar en ny gjennomgang av situasjonen.

Det er også stilt spørsmål om hvilken straff som er egnet for dem som blir tatt for tagging. Oslo kommune opplyste på møtet at de i fjor anmeldte 2 500 tilfeller av tagging. Kommunens representanter hadde et meget nyanisert syn på hvem som står bak denne taggingen. Det dreier seg på den ene siden om personer fra et mer militant miljø – som det ble beskrevet som – som opptrer truende og voldelig i møte med sporveisansatte, altså en helt uakseptabel atferd. På den andre siden ser de unge gutter som lar seg lede til å delta i skadeverk. Jeg sier dette fordi straffereaksjonene må være varierte.

Kommunen møter ca. 50 ganger i året i Konfliktrådet, der de konfronterer den yngste gruppen taggere med konsekvensene av deres handlinger og inngår avtaler med lovbrysterne. Kommunen følte at bøtereaksjoner mot denne gruppen ble for spedt, og mener at prosessen i en konfliktrådsbehandling er bedre egnet. Det er jeg helt enig i.

Samtidig ivrer kommunen sterkt for hardere straffer for den gruppen taggere som gjennom år har drevet sin samfunnsskadelige virksomhet, som organiserer virksomheten og aktivt rekrutterer andre, og som tyr til vold mot de sporveisansatte. Det er jeg også helt enig i. Jeg ble imponert over kommunens nyanserte syn på hvordan man skal straffe og reagere overfor taggere. Jeg tror det er veldig nyttig. Jeg slutter meg til kommunens syn i så måte. Det er avgjørende viktig at man har mulighet til å reagere i konfliktråd, slik at folk, særlig yngre, bl.a. kan bli satt til å rydde opp etter seg og vaske og rengjøre. Etter min oppfatning tilbyr nettopp lovverket vårt strafferammer og reaksjonsformer som gjør det mulig å gi slike godt tilpassede reaksjonsformer, enten det er snakk om robuste fengselsstraffer mot sentrale personer i miljøet, eller overføring av straffesaken til konfliktrådsbehandling for dem som for første gang utøver skadeverk. I så måte er jeg glad for at vi her i Stortinget, også inkludert Fremskrittspartiet, har vært så ivrige etter å bygge ut konfliktrådsordningen nettopp for å møte denne typen kriminalitet, hvor man gir folk en anledning til aktivt å rette opp skade, og ikke bare passivt sitte og sone.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [13:00:56]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg har også fått inngående referat fra det møtet som statsråden refererte til. Men nå unngår statsråden selve kjernen i spørsmålet. Det er slik at taggingen var relativt minimal i 2005. Den var altså bekjempet i stor grad på grunn av byrådets raske reaksjon på tagging. Så fikk vi det fatale vedtaket i Oslo bystyre 15. mars 2006, da det ble lov for bydelene å vedta å ha lovlige taggevegger. Det har ført til en enorm oppblomstring av også ulovlig tagging. Et politisk vedtak har altså fått den typen negative konsekvenser.

Jeg antar statsråden har en viss innflytelse på sine partikolleger i Oslo rådhus, og Oslo Arbeiderparti var det partiet som ivret mest for denne lovlige taggeveggen. Vil statsråden ta initiativ overfor Rune Gerhardsen i Oslo rådhus, slik at Arbeiderpartiet snur i denne saken og går imot å ha disse lovlige taggeveggene, som politiet misliker veldig sterkt?

Statsråd Knut Storberget [13:01:59]: Jeg tror vi skal være varsomme med å gi et altfor enkelt bilde av årsakene til taggingen i Oslo. Hvis vi tror vi løser denne utfordringen ved å reversere et politisk vedtak gjort på et tidspunkt i Oslo bystyre, tror jeg vi alle kommer til å bli skuffet. Så enkel er ikke kriminalpolitikken. Så enkel er heller ikke håndteringen av tagging. Jeg er ikke sikker på om de konklusjoner som representanten nå trekker, er riktige.

Vi har god dialog med våre lokale partifolk i Oslo. Men

jeg vil heller anbefale at Fremskrittspartiets representant nå benytter anledningen til å ta kontakt med bl.a. Arbeiderpartiets folk i Oslo bystyre for å høre om de gode erfaringene som bl.a. Rune Gerhardsen i sin tid gjorde som byrådsleder i forhold til å bekjempe tagging, hvor man fikk gode tiltak som også bidro til resultater.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [13:02:57]: Byrådet, som jeg nevnte i sted, hadde nesten bekjempet taggingen i Oslo i 2004–2005. Det kan også politiet bekrefte. Så kom det et vedtak i Oslo bystyre om at man skulle ha en lovlige taggevegg. Konsekvensen av dette har blitt en tilgrising, bl.a. tilgrising av T-banevogner, også inni T-banevogner, som det har kostet Oslo Sporveier 70 mill. kr bare å rense. Det er det som er sannheten. Vi har også opplevd ren vandalisme, hvor noen har kastet ti liters malingspann fra planovergang ned på vogntog i fart. Det er også en konsekvens av dette. Når politiet i dag oppdager folk med bæreposer med spraymaling, kan de ikke gjøre noe, for de sier at de skal ned til den lovlige taggeveggen på Hausmania for å tagge på den lovlige veggen. For to år siden kunne de konfiskere dette. Det kan de ikke gjøre i dag. Selv om selvfølgelig ikke ett politisk vedtak har all skyld, bør vi ikke skape flere problemer for oss selv som politikere når politiet allerede mangler ressurser, og vi sløser bort ressurser som Oslo Sporveier kunne bruke for å bedre kollektivtrafikken i Oslo. Det er et enkelt vedtak vi kan gjøre, og vi kan iallfall gjøre det beste vi kan som politikere for å gjøre det vanskeligst mulig å tilgrise privat eiendom rundt omkring i denne byen.

Carl I. Hagen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Statsråd Knut Storberget [13:04:05]: Det var jo ikke noe spørsmål, så jeg bare hører at representanten Tybring-Gjedde har oppfatninger om diskusjoner i Oslo bystyre. Det bør han kanskje adressere til politikere i Oslo bystyre.

Spørsmål 17

Vigdis Giltun (FrP) [13:04:25]: Jeg har et spørsmål til statsråd Brustad:

«Regjeringen ønsket aktive politikere inn i helseforetaksstyrene for å representere folket. Da Helse Øst og Helse Sør ble slått sammen, ble det oppnevnt nytt styre, uten politisk representasjon fra Østfold og Akershus. I forrige uke ble 3 politikere byttet ut.

Var det tilfeldig at statsråden byttet ut disse med nye representanter fra de samme fylkene, og finnes det forklaring på hvorfor politikere som ville representert over 800 000 innbyggere i Østfold og Akershus, holdes utenfor styret de neste 2 årene?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:05:13]: Utnevnelse av styremedlemmer til styrene for de regionale helseforetakene er en viktig, men også veldig krevende oppgave. Regionene har sine særskilte utfordringer som det sjølsagt skal

tas hensyn til, og en rekke eksterne interessenter ønsker at deres hensyn blir ivaretatt, og det er forståelig.

Ved utnevning av styremedlemmer til styrene for de regionale helseforetakene er det mange hensyn som skal veies opp mot hverandre. Jeg har lagt vekt på følgende kriterier: Kompetanse – det er f.eks. styreefaring, ledererfaring, økonomikompetanse, medisinsk kompetanse, politisk erfaring m.m. – geografisk representasjon, partipolitisk representasjon og kjønnsmessig balanse. Med utgangspunkt i innspill fra fylkeskommuner, Oslo kommune og Sametinget har jeg satt sammen styrer jeg mener er godt i stand til å ivareta regionenes utfordringer, samtidig som jeg har forsøkt å ivareta interessentenes behov og ønsker. Jeg har også lagt vekt på at vi skal ha en balanse mellom kontinuitet og fornyelse.

Styremedlemmer valgt av og blant de folkevalgte skal utgjøre flertallet av de eieroppnevnte styremedlemmene. Dette utgjør seks i tallet for Helse Sør-Øst RHF. Som kjent er det i dette opptaksområdet ti fylkeskommuner, inkludert Oslo kommune. Det å sikre politisk representasjon fra alle fylkeskommuner lar seg derfor vanskelig gjennomføre. Ved utnevning av styremedlemmer har jeg derfor også tatt med i vurderingen den geografiske tilhørigheten for de fem øvrige eieroppnevnte styremedlemmene. Dette gir et litt mer nyansert bilde, og jeg kan nevne at ett av de ordinært eieroppnevnte styremedlemmene kommer fra Østfold.

Jeg vil få understreke at medlemmene i styrene for det regionale helseforetaket ikke skal ivareta lokale særinteresser, men må evne å se hele regionen som en helhet og sikre at overordnede nasjonale helsepolitiske målsettinger blir ivaretatt som en følge av hele regionens «sørge for»-ansvar.

Jeg er glad for at utnevningen av styrene for de regionale helseforetakene engasjerer mange. De ivaretar store samfunnsmessige verdier, og det er derfor viktig at vi har kompetente styrer som er i stand til å ivareta det ansvaret og den myndigheten de er tillagt.

Jeg er av den oppfatning at vi har gjennomført en grundig og involverende prosess for å sikre gode og kompetente styrer, og mener at de som nå sitter der, har gode forutsetninger for å ivareta de føringer som blir gitt dem, for å sikre at overordnede nasjonale helsepolitiske mål blir ivaretatt.

Vigdis Giltun (FrP) [13:08:02]: Jeg vil takke for svaret.

Jeg vil begynne med å si at Fremskrittspartiet i utgangspunktet var imot politikere i styret. Vi vet jo også at et av kriteriene er at de politiske representantene skal være aktive i kommunestyre og fylkesting. De blir foreslått av egne fylker, som har forventninger til at de vil belyse og ivareta fylkets interesser i foretaksstyret.

I de neste to årene skal viktige avgjørelser tas om den framtidige organiseringen i hovedstadsområdet, som vil berøre Akershus og Sykehuset Østfold, hvor Kalnesutbyggingen kanskje er den viktigste. Er det ikke nettopp når slike store saker skal til behandling, at de politiske innspillene burde være viktige i et styre? Hva er da årsaken

til at tidligere Helse Øst, som var den største regionen, nå kun har to politiske representanter, mens Helse Sør nå er representert med fire?

Statsråd Sylvia Brustad [13:08:52]: Jeg vil bare gjenta at det å sette sammen disse viktige styrene er en krevende oppgave. Jeg har forsøkt å balansere alle hensyn opp mot hverandre. Men det er veldig viktig for meg å understreke at det er ikke hvor man bor, og hvor man kommer fra, som er det som skal være førende når man sitter i disse styrene. Det som er oppgaven for dem som sitter i disse styrene, er å sørge for at pasientene, i denne sammenheng i hele Helse Sør-Øst-regionen, får gode helsetjenester av god kvalitet og rask hjelp.

Jeg skjønner at representanten er opptatt av sjukehuset i Østfold. Jeg vil bare gjenta at det sjukehuset kommer, og at det da ikke vil være avgjørende hvor mange representanter i det styret som er fra Østfold. Jeg gjør ellers oppmerksom på at Randi Talseth, som sitter der som eieroppnevnt, kommer fra Østfold. Men alle har altså ansvaret for å se helheten for hele regionen, ikke bare for det fylket de kommer fra.

Vigdis Giltun (FrP) [13:09:51]: Jeg har litt vanskelig for å fange opp hva som egentlig var Regjeringens mening med å ha politikere i styrene, hvis ikke det var for at de skulle representere de forskjellige distriktene. Men jeg hører jo at statsråden er fornøyd med sin fordeling.

Vi ser at det er veldig store protester i avisene, både når det gjelder den geografiske fordelingen rundt i hele landet, og når det gjelder politiske skjevheter. Det er grunn til å ha bekymring når det også antydes at de kanskje mest engasjerte – les: brysomme – blir byttet ut ved første anledning. Mer distriktspolitikk, mer støy og mer engasjement var det som ble skrevet i avisene etter ett år. Statssekretær Arvid Libak uttalte da at ledelsen i departementet hadde inntrykk av at ordningen fungerte godt, og at de hadde vært veldig nøye med at alle partier var representert etter styrkeforholdene i fylkene.

Fremskrittspartiet har hatt stor oppslutning ved de siste valgene og har hatt mange dyktige politikere med spesielt engasjement innenfor helse. Hvorfor har ikke statsråden sørget for at også Fremskrittspartiet er representert etter styrkeforholdene i disse helseforetaksstyrene?

Statsråd Sylvia Brustad [13:10:55]: Engasjement er bra. Det er ikke riktig at de som er byttet ut i noen styrer, er byttet ut fordi de skulle være «brysomme». At det er diskusjon, er helt lovlig og helt i orden. Det er demokrati. Men når Regjeringa mener at det er viktig å ha politisk folkevalgte med i disse styrene, er det fordi vi mener at politikere har mye kompetanse av ulik art som er viktig å tilføre disse styrene. Men disse styrene er ikke en arena for å drive politikk. Man skal fremme sine meninger og stå for det, men jobben for dem som sitter i styrene, er å gjennomføre nasjonale mål og føringer for å tilby alle pasienter i alle regioner en god helsepolitikk. Det er det som er jobben, ikke å representere ett spesielt fylke.

Spørsmål 18

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [13:12:04]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Lederen for det regionale helseforetaket i Midt-Norge er fra Nord-Trøndelag. Administrasjonen er plassert i samme fylke. Samtidig ser vi en svekking av Møre og Romsdal sin innflytelse i styret for helseforetaket. Når statsråden nå i tillegg har byttet ut politisk valgte Torgeir Dahl fra Høyre med en fra SV, er styret på veg til å bli ganske så politisk rødt. Romsdalsregionen er nå ikke representert i styret.

Vil statsråden begrunne svekkelsen og hvorfor Dahl fjernes samtidig som regjeringspartiene styrkes?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:12:44]: Styret er som kjent det regionale helseforetakets øverste ansvars- og myndighetsorgan og forvalter store samfunnsmessige verdier. Det å utnevne kompetente styrer med rett kompetanse i forhold til regionens utfordringer er derfor særdeles viktig for å sikre at overordnede nasjonale helsepolitiske målsettinger blir ivaretatt.

Som jeg gjorde rede for i mitt forrige svar på spørsmålet fra representanten Giltun, har jeg vektlagt kompetanse, geografisk representasjon, partipolitisk representasjon og kjønnsmessig balanse som hovedkriterier ved utnevning av styremedlemmer i de regionale helseforetakene. Jeg har prøvd å balansere kontinuitet opp mot fornyelse.

For perioden 2006–2008 bestod styret i Helse Midt-Norge RHF av fire representanter fra Møre og Romsdal, fire representanter fra Sør-Trøndelag og én representant fra Nord-Trøndelag. I det nye styret er forskjellen mer utjevnet, hvor hvert av fylkene nå har tre representanter i det nye styret.

Jeg vil nok en gang få understreke at representantene i styrene for de regionale helseforetakene ikke skal ivareta lokale særinteresser, men jeg forventer at de evner å se regionen som en helhet og sikre at overordnede nasjonale helsepolitiske målsettinger blir ivaretatt som en del av regionens «sørge for»-ansvar.

Jeg har stor forståelse for at sammensetningen av styrene i de regionale helseforetakene engasjerer sterkt i lokalmiljøene. Jeg synes det er bra at det vises et så stort engasjement for en så viktig sektor som spesialisthelsetjenesten er. Det er gjennomført en bred og involverende prosess for å sikre gode sammensetninger i styrene for de kommende åra. Jeg er av den oppfatning at vi har lyktes i dette arbeidet, og jeg er veldig godt fornøyd med de styrene vi nå har fått for de regionale helseforetakene.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [13:14:40]: Jeg takker statsråden for svaret.

Oppslag i media på tvers av Møre og Romsdal viser at det er en massiv reaksjon på endringene som statsråden foretok i styret for Helse Midt-Norge. Tillitsvalgte ved Molde sykehus og hovedtillitsvalgt i Legeforeningen kaller fjerningen av Torgeir Dahl for politisk utrenskning.

Arbeiderpartiordfører Per Kristian Øyen i Kristiansund og arbeiderpartiveteran og tidligere LO-leder i Møre og Romsdal Melvin Steinsvoll engasjerte seg også sterkt sammen med arbeiderpartipolitiker Frank Ove Sæther, som hadde følgende uttalelse i Romsdals Budstikke:

«Dette er så ille at jeg har problem med å tro at det er sant.»

Hvilken rolle skal en politisk valgt representant ha i de regionale helsestyrene, og ble styremedlem Torgeir Dahl for klartalende og brysom for statsråden?

Statsråd Sylvia Brustad [13:15:31]: Svaret på det er nei. Jeg vil ta avstand fra at dette skulle være en politisk utrenskning. Høyre har jo fått inn en ny representant, en god mann som heter Joar Olav Grøtting fra Nord-Trøndelag. Jeg går ut fra at han er like verdifull som andre Høyre-representanter fra andre fylker, som da sitter i det styret.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at det er vanskelig å sette sammen et styre hvor en også skal ta hensyn til hvor folk kommer fra. Jeg vil f.eks. minne om at i styret for Helse Sør-Øst er ingen fra Akershus fylke med i det hele tatt – det er mye større enn f.eks. Molde. Det sier noe om hvor vanskelig det er å sette sammen slike styrer.

Jeg vil igjen understreke at det altså ikke er slik at noen skal representere en kommune eller et fylke. De som sitter i styret, skal evne å sørge for at alle innbyggere, i dette tilfellet i Helse Midt-Norge, får gode tjenester, enten de bor i Møre og Romsdal, i Nord-Trøndelag eller i Sør-Trøndelag.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [13:16:29]: Helseforetaket Nord-Trøndelag, som er mindre enn Helse Sunnmøre, er tildelt tre representanter – Helse Sunnmøre to. Samtidig har helseforetaket Nordmøre og Romsdal, som er omtrent like stort som Nord-Trøndelag, én representant. I tillegg til styreleder og nestleder har de to trønderfylkene fått tildelt seks av ni politisk valgte representanter.

Mitt siste oppfølgingsspørsmål til statsråden blir: Vil statsråden bidra til å garantere en mer rettferdig styrkefordeling mellom de tre fylkene i helseregionen, og samtidig sikre at også Romsdalsregionen blir representert i helseforetakets styre?

Statsråd Sylvia Brustad [13:17:15]: Jeg mener det er en god fordeling mellom de tre berørte fylker: tre representanter hver. Jeg minner om at i forrige styreperiode var det f.eks. bare én fra Nord-Trøndelag. Jeg merker meg jo veldig at Høyre er mer opptatt av å ha en representant fra Romsdal enn en fra Nord-Trøndelag, som de da har fått inn i denne sammenhengen.

Og – igjen: Det er krevende å sette sammen styrer. Dette handler ikke om å kvitte seg med såkalt brysomme styremedlemmer, for det har jeg ikke opplevd at Torgeir Dahl har vært, men det handler om å sette sammen et styre hvor alle de som sitter der, evner å se helheten for hele regionen, og ikke bare for den kommunen eller det fylket de kommer fra.

Spørsmål 19

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Harald Valved til kunnskapsministeren, er overført til forsknings- og høyere utdanningsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet vil imidlertid bli besvart av kunnskapsministeren på vegne av forsknings- og høyere utdanningsministeren.

Harald Valved (FrP) [13:18:17]: «Toppidrettsklassene ved de videregående skolene er et særdeles godt tilbud til ungdom som vil satse på idrett ved siden av skolen. Elevene gjennomfører videregående skole på 4 år i stedet for 3. Tidsrammen er ordningens grunnidé. I skoleåret 2006–2007 fordelte Statens lånekasse 2 års bostipend over 3 år med argumentasjonen at elevene ikke har nok timer pr. skoleuke.

Hvordan kan statsråden medvirke til at disse ungdommene får fullt stipend i hvert av de 4 årene, slik at de kan satse fullt også på idretten?»

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:19:01]: Det vert gitt støtte frå Statens lånekasse for utdanning til elevar i vidaregåande opplæring i så lang tid som eleven har rett til opplæring etter opplæringslova.

Når det gjeld storleiken på utdanningstøtta, vert ho gitt ut frå studiebelastninga til søkjaren. Det vil seie at det vert gitt støtte til utdanning som ein kan få utteljing for i form av vitnemål eller studiepoeng. Dersom det er lagt inn aktivitetar i løpet av skuledagen som ikkje gir slik utteljing, kan det ikkje gi grunnlag for støtte gjennom Lånekassen. Ved deltidsutdanning vert støttebeløpet rekna til halvparten, to tredjedelar eller tre fjerdedelar av støttebeløpet til fulltidsutdanning.

For elevar som går på fireårig landslinje, legg Kunnskapsløftet til rette for at elevane både skal få drive med toppidrett og få generell studiekompetanse innanfor normert tid for opplæringa – som for utdanningsprogram for idrettsfag er tre år. Det er skuleeigar som har valt å strekkje ei treårig opplæring over fire år. Elevane som tek allmennfag med idrett med ei treårig utdanning over fire år, får tildelt støtte etter reglane for deltidsutdanning dei skuleåra dei ikkje har full studiebelastning. Dei får altså utbetalt 100 pst. støtte det første året, deretter 67 pst. dei neste tre åra.

Spørsmålet her dreier seg om moglegheita for å opne for at elevar får moglegheit til å ta treårig vidaregåande opplæring over fire år med fullt bustipend. Endringar i regelverket på det området vil ha budsjettmessige konsekvensar og føreset ei forskriftsendring.

Regelverket for støtte til heiltidsutdanning/deltidsutdanning er felles for alle elev- og studentgrupper, og eg meiner det er rimeleg at storleiken på studiestøtta er tilpassa studiebelastninga. Ei eventuell endring for den nemnde gruppa vil òg måtte sjåast på som ei særordning som kan verke urimeleg i forhold til andre grupper av elevar og studantar som av ein eller annan grunn tek deltidsutdanning, t.d. grunna omsorg for små barn.

Harald Valved (FrP) [13:21:13]: Jeg takker statsråden for svaret.

Løsningen med toppidrettsklasser ved de videregående skolene er for mange utøvere svært viktig. De idrettslagene som har elever i ordningen, er også enig i det. I idrettsklassene ved Molde videregående skole går elevene fire år istedenfor tre, som jeg har vært inne på, og tidsrammen er som sagt sentral i den sammenhengen. Det er viktig å få harmoni mellom skole, mye trening, konkurranse og resten av livet. Tidsrammen er ordningens grunnidé, og tidsrammen gir eleven anledning til å trene flere økter på dagtid.

I frivillighetsmeldingen, Frivillighet for alle, var det et hovedbudskap å legge forholdene bedre til rette, gi bedre rammevilkår og bedre samarbeidet mellom offentlig og frivillig sektor.

Mener statsråden at Lånekassens nye praksis samsvarer med de overordnede målene når det gjelder kombinasjonen idrett, talentutvikling og utdanning?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:22:18]: Eg er sjølv særst engasjert i at vi skal gi unge talent innanfor ulike idrettar moglegheit til å utvikle talentet, til å trene og jobbe med det, samtidig som dei får ei vidaregåande utdanning og studiekompetanse. Det er òg i tråd med Regjeringas politikk, og representanten heilt riktig peika på. Samtidig er det veldig viktig for oss å likebehandle elevar anten dei følgjer eit heiltidsstudieløp eller eit deltidsstudieløp, uavhengig av kva for ei utdanning dei tek, og kva for ein situasjon dei er i. Det er bakgrunnen for at vi ønskjer å behalde det regelverket. Her er det altså skuleeigaren som har avgjort at løpet skal vere på fire år, ikkje tre år.

Harald Valved (FrP) [13:23:16]: Så lenge som toppidrettsklassene har eksistert, har de aller fleste fullført videregående skole i løpet av fire år. Argumentasjonen er at elevene ikke har fått nok timer pr. skoleuke. Elever i toppidrettsklasser har et snitt på 22 timer i uken, og treningen er ikke medregnet i det. Dette går på tvers av toppidrettsklassene som idé, nettopp at de skal få noen timer i uken til å trene. Dette samsvarer verken med intensjonen i Soria Moria-erklæringen eller i frivillighetsmeldingen. Jeg håper statsråden vil bidra til å rette opp dette, slik at idrettsgymnas fortsatt kan være et godt tilbud til idrettsungdommen.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:24:14]: Vi er veldig opptekne av å leggje til rette for det. Derfor har vi mange gode tilbud til unge talent innanfor toppidrett rundt omkring i landet. Den tverrpolitiske reforma Kunnskapslyftet legg til rette for at elevane skal både få drive med toppidrett og få generell studiekompetanse innanfor normert tid for opplæringa, som på idrettsplan er tre år. Det må òg støttebeløpa ta utgangspunkt i etter mitt syn, så eg er ikkje innstilt på å gjere endringar. Eg meiner at det systemet vi har i dag, fungerer godt.

Spørsmål 20

Odd Einar Dørum (V) [13:25:01]: Jeg har dette spørsmålet til kunnskapsministeren:

«I Dagens Næringsliv 16. januar fremkommer det at kommuner og fylkeskommuner i varierende grad lykkes med å utøve sitt ansvar som skoleeiere. Et av suksesskriteriene som fremholdes for kommuner som lykkes i denne forbindelse, er at det er høy grad av bevissthet rundt elevens læringsutbytte på både politisk og administrativt nivå.

Hva vil statsråden bidra med for å styrke denne bevisstheten – særlig på administrativt plan – i kommuner og fylkeskommuner?»

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:25:34]: Kommunane og fylkeskommunane har etter opplæringslova ansvar for å sjå til at læringsutbyttet for elevane er forsvarleg og i tråd med lov, læreplan og anna regelverk. Kommunane og fylkeskommunane må ha den nødvendige skulefaglege kompetansen og må ha forsvarlege system i administrasjonen, slik at dei kan ivareta det ansvaret.

Gjennom nasjonale tilsyn i 2006 og 2007 og gjennom Riksrevisjonen si undersøking frå 2006 er det avdekt at mange kommunar og fylkeskommunar ikkje har forsvarlege system for å følgje opp lovverket. Utdanningsdirektoratet har derfor saman med KS nyleg laga ein rettleiar til kommunane og fylkeskommunane for å hjelpe dei med å byggje opp slike system. Det har òg vore satsa på å styrkje og målrette tilsynet med kommunane og fylkeskommunane. Statleg tilsyn er ein viktig metode for å ansvarleggjere kommunane og fylkeskommunane, auke merksemda om rammer og resultat i skulen og hindre brot på opplæringslova. Riksrevisjonen peikte i 2006 på at det vert ført tilsyn med sentrale føresegner i opplæringslova i avgrensa grad. Eg vil vurdere korleis vi ytterlegare kan betre det statlege tilsynet i framtida.

Kommunane og fylkeskommunane er òg forplikta til å følgje opp nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører. Det nasjonale systemet for kvalitetsvurderingar skal bidra til kvalitetsutvikling på alle nivå i grunnopplæringa med blick på tilpassa opplæring og auka læringsutbytte for den einskilde eleven. Kvalitetsvurderingssystemet skal i tillegg bidra til openheit, innsyn og dialog om verksemda i skulen. Slik skal det òg danne grunnlag for lokalt vurderings- og utviklingsarbeid gjennom skuleeigarens og skuleleiarrens tilrettelegging for vurderingar og oppfølging av resultat.

Ved sida av det statlege tilsynet er nasjonale prøver og nettstaden «Skoleporten» sentrale element i kvalitetsvurderingssystemet. Gjennom systemet gjer styresmakterne ei nasjonal kartlegging av læringsutbytte, læringsmiljø og ressursar. Om ein skal skape auka merksemd, lokalt engasjement og handling, må resultatata gjerast tilgjengelege. Data og resultat på lokalt og nasjonalt nivå vert derfor synleggjorde på «Skoleporten». «Skoleporten» har ein open del med informasjon som alle har tilgang til, og ein lukka del der kommunar og fylkeskommunar kan finne informasjon om t.d. resultatata på nasjonale prøver på skulenivå.

Odd Einar Dørum (V) [13:27:51]: Jeg takker statsråden for et grundig svar, som går inn på viktige områder, slik jeg ser det. Det er selvsagt slik at nasjonale prøver og den informasjon som framkommer der, er viktig, men jeg vil konsentrere meg om første del av statsrådets svar, hvor han er opptatt av hvordan man utenfor den enkelte skole, altså i kommunen som helhet, kan ha en kompetanse som gjør skolene i stand til å oppfylle de sterke kravene som de møter både nasjonalt og lokalt. Jeg ser det som positivt at statsråden er beredt til å styrke tilsynene, for det er en fruktbar vei å gå. Jeg tror også på en meget aktiv dialog med Kommunenes Sentralforbund som i eksemplet med veileder.

Grunnen til at jeg tar dette opp, er at jeg selv har sett hva det betyr for den byen jeg er valgt inn for på Stortinget, å ha en god skoleadministrasjon og å ha politikere som fører gode og skarpe debatter om hva man vil med skolen – i tillegg til det man vil fra denne salen. Så jeg vil rett og slett oppfordre statsråden til også å samle eksempler på kommuner som har fått det til på basis av at de har disse gode kommunale og administrative systemene.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:28:58]: Eg kan seie meg einig i innlegget frå representanten. I tillegg til nasjonale prøver, kvalitetsutvikling og kompetanse er tilsyn viktig, for det gir kontroll med og sjekk av om ein rundt omkring i Noreg faktisk gjer det som Stortinget har vedteke at ein skal gjere innanfor skuleområdet. Heilt sentral i oppfølginga av politikken er sjølvsagt administrasjonen og den kompetansen ein har i den einskilde kommunen eller fylkeskommunen. Vi veit at det er betydelege forskjellar, og det er avdekt store svakheiter. Derfor er eg oppteken av å jobbe med dette frå nasjonalt hald, men òg, som representanten nemner, i dialog med KS. Vi har heldigvis ei rekkje kommunar, som eg sjølv har besøkt, som jobbar sær systematisk og godt med det.

Odd Einar Dørum (V) [13:29:56]: Mitt tilleggsspørsmål er i grunnen om statsråden vil ta initiativ til å systematisere erfaringene fra ulike kommuner som vi har satset på har en kompetent, faglig sterk skoleadministrasjon. Det finnes ulike svar på dette, og jeg kan vise til at det betyr noe.

Jeg valgte med vilje det ene ytterpunktet, som er Oslo, men jeg kjenner et annet ytterpunkt gjennom eget besøk i – og ved å følge med – f.eks. Halden kommune, som vedtok at man skulle ha én rektor felles med andre skoler. Så valgte bl.a. mitt parti – men også andre partier – å gjeninnføre noe man ikke hadde hatt på mange år, nemlig en åpen debatt i kommunestyret om innholdet i skolen. Den åpne debatten om innholdet i skolen førte faktisk til at man kom fram til at det var ingen god ting hvis man skulle sikre en god skole i kommunen, å ha denne ene rektoren for alle sammen. Man aksepterte altså at det her trengs kompetanse.

Jeg tror det finnes mange slike eksempler i Kommune-Norge, fra de svært gode, som statsråden selv har erfart, og til dem jeg nå nevner. Jeg vil rett og slett spørre om statsråden – i den dialogen han har og med alle verktøyene han har – vil samle noen av de eksemplene som kan inspi-

rere. Så kan vi heller la eksemplene som ikke inspirerer, hvile i denne omgang!

Statsråd Bård Vegar Solhjell [13:31:05]: Eg kan òg nemne kommunar som Porsgrunn, Skedsmo, Lørenskog, Tromsø og andre som driv svært godt, og som jobbar systematisk med å utvikle kvaliteten i skulane sine. Eg kan bekrefte at eg kjem til å sjå nærare på det som vi nasjonalt skal bruke denne lærdomen til, meir systematisk å gi råd,

rettleiing, støtte i riktig retning, og korleis vi kan sørge for at kommunar som har svært god kompetanse og gode system, direkte kan vere bidragsytarar til andre kommunar, i nettverk eller på andre måtar, og korleis t.d. KS kan spele ei rolle i denne samanhengen.

Presidenten: Dermed er sakens kart ferdigbehandlet.

Ber noen om ordet i henhold til forretningsordenens § 37a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.33.
